

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม. การระงับข้อพิพาทด้วยวิธีการ ไกล่เกลี่ย. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.), 2544.
- กองบรรณาธิการวารสารสภาพนายความ. การระงับข้อพิพาทด้วยวิธีการอื่น(ADR). สภาพนายความ
ปีที่ 11 ฉบับที่ 46 (พ.ค. 2546) : 45-48.
- กัจจา วัฒนสินธุ์. อนุญาโตตุลาการการค้าภายในและระหว่างประเทศ. อนุสรณ์ในงานพระราชทาน
เพลิงศพ 17 มีนาคม 2523.
- กิตติบดี ไชยพล. การปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมไทย ทิศทางของการจัดทำแผนแม่บทกระบวนการ
ยุติธรรมแห่งชาติ. สภาพนายความ ปีที่ 10 ฉบับที่ 40 (ต.ค.-พ.ย. 2545) : 63-65.
- ไกรฤกษ์ เกษมสันต์. การพิจารณาคดีต่อเนื่องมิติใหม่ในการพัฒนาประสิทธิภาพกระบวนการ
ยุติธรรมของศาลยุติธรรม. วันรพี 2547 (2547)
- เจมส์ จี แอปเปิ้ล. การบริหารงานคดีในศาลของประเทศสหรัฐอเมริกา. บทบัญญัติ เล่มที่ 58 ตอนที่
1 (2545) : 63-76.
- เฉลิม สถิตย์ทอง. มาตรา 37 ปวพ. บทบัญญัติ เล่มที่ 32 ตอนที่ 1(2518) : 1-4.
- ชวลิต โสภณวัต. การนั่งพิจารณาคดีต่อเนื่อง : ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายที่แก้ไขปรับปรุง. สภา
นายความ ปีที่ 13 เล่มที่ 67 (ก.พ. 2548) : 28-37.
- ชวลิต โสภณวัต. การนั่งพิจารณาคดีต่อเนื่อง : ข้อเท็จจริงและปัญหา. สภาพนายความ ปีที่ 12 เล่มที่
59 (มิ.ย. 2547) : 5-12.
- ชัยพัฒน์ ชินวงศ์. อนุญาโตตุลาการในศาล:ทางระงับข้อพิพาทที่หายไป. วารสารกฎหมายศาลแพ่ง
ฉบับปฐมฤกษ์ (ก.ย. 2547) : 73-82.
- ชาญณรงค์ ปราณิจิตต์ และ คณะ. การวิจัยเพื่อหาวิธีลดปริมาณคดีที่มาสู่ศาล และ ความรวดเร็วใน
การดำเนินคดี. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2543.
- ชิงชัย ศรีประสิทธิ์. ผู้พิพากษาประจำศาลแขวงตลิ่งชัน. สัมภาษณ์. 15 กุมภาพันธ์ 2548.
- ชิงชัย ศรีประสิทธิ์. รายงานการวิจัยเรื่องการนำระบบการพิจารณาคดีต่อเนื่องมาใช้ในศาลชั้นต้น :
การบริหารงานคดีและวันนัดพิจารณาของศาลแขวงตลิ่งชัน. คุณพาท (ม.ค.-มิ.ย. 2546) : 96-
115.
- ไชยยศ วรรณศิริ และ พงษ์นันท์ เดชาวุธ. การนั่งพิจารณาคดีต่อเนื่อง. บทบัญญัติ เล่มที่ 56 ตอนที่
4 (2543) : 93-104.

ไชยยศ วรรณศิริ. ความล่าช้าของความยุติธรรมเปรียบประดุจการปฏิเสธความยุติธรรม. คุณภาพ
เล่มปีที่43 (ม.ค.-มี.ค. 2539) : 161-170.

ไชยวัฒน์ บุนนาค. ศาลควรมีอำนาจตรวจสอบคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการในข้อกฎหมายแต่
ไหนเพียงใด. รวมบทความข้อบังคับ ข้อตกลงระหว่างประเทศ กฎหมาย และ คำพิพากษา
ศาลฎีกาเกี่ยวกับอนุญาโตตุลาการ. 83-103 กรุงเทพมหานคร : สำนักงานอนุญาโตตุลาการ
กระทรวงยุติธรรม, 2535.

ณัชชา น้อยเชื้อเวียง. ปัญหาอำนาจศาลที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการพิจารณาของ
อนุญาโตตุลาการ วิทยานิพนธ์ปริญญาโทนิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
,2541.

คนัย อนันติโย. ระวังข้อพิพาทด้วยไกล่เกลี่ย. สภานายความ ปีที่ 10 ฉบับที่39 (ส.ค.-ก.ย.2545) :
40-47.

ชนพงษ์ กุลนพฤกษ์. อนุญาโตตุลาการในศาล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทนิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์,2545.

ธรรมบุญ พิทยาภรณ์. การบริหารจัดการคดีเพื่อรองรับการพิจารณาคดีครบองค์คณะและการ
พิจารณาคดีต่อเนื่อง. บทบัณฑิตย์ เล่มที่ 57 ตอนที่ 2 (2544) : 1-9.

ธรรมบุญ พิทยาภรณ์. การปฏิรูประบบงานศาล: ประสบการณ์ของประเทศไทย. บทบัณฑิตย์
เล่มที่ 58 ตอนที่ 2 (2545) : 16-92.

ธรรมบุญ พิทยาภรณ์. ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะประจำสำนักงานศาลฎีกา. สัมภาษณ์. 24 กุมภาพันธ์
2548.

ธัญญศรีณย์ แสงทอง. หัวหน้างานกฎหมายและอนุญาโตตุลาการ ประจำสภาหอการค้าไทย.
สัมภาษณ์. 31 มกราคม 2548.

นริลักษณ์ แพไชยภูมิ. ข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับความเป็นสากลของพระราชบัญญัติ
อนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2545. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย,2546.

นวลละออ วัฒน. การดำเนินงานศูนย์ไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาทศาลแพ่ง. วารสารกฎหมาย
ศาลแพ่ง ฉบับปฐมฤกษ์ (ก.ย. 2547) : 49-54.

นวลละออ วัฒน. หัวหน้าศูนย์ไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาทศาลแพ่ง. สัมภาษณ์. 7 กุมภาพันธ์
2548.

บุญรอด ดันประเสริฐ. การบริหารคดีเพื่อพิจารณาคดีต่อเนื่อง. บทบัณฑิตย์ เล่มที่ 57 ตอนที่ 3
(2544) : 26-65.

บุญส่ง กุลบุปผา. ศิลปะในการไกล่เกลี่ยคดี. บทบัณฑิตย์ เล่มที่ 51ตอน 3 (ก.ย. 2538) : 119-125.

ประทานพร ยอดปัญญา. การบริหารคดีและพิจารณาคดีต่อเนื่องของศาลจังหวัดอ่างทอง.

บทบัญญัติ เล่มที่ 57 ตอนที่ 3 (2544) : 66-71.

ปราณี ดิศโรจน์. ผู้อำนวยการสำนักงานป้องกันและระงับข้อพิพาทด้านทรัพย์สินทางปัญญา.

สัมภาษณ์, 28 กุมภาพันธ์ 2548.

พนมรัตน์ เรื่องอำพัน. การเร่งรัดกระบวนการพิจารณาก่อนวันสืบพยาน. วิทยานิพนธ์ปริญญา

มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2546.

พลประสิทธิ์ ฤทธิรักษา. การระงับข้อพิพาทด้วยวิธีการไกล่เกลี่ย. สรรพากรสาส์น ปีที่ 46 ฉบับที่ 12

(ธ.ค. 2542) : 69-76.

พิชัยศักดิ์ หรยางกูร. รวมข้อคิดเกี่ยวกับการระงับข้อพิพาทในทางการค้า. กรุงเทพมหานคร : สาม

ย่านวิทย์พัฒนา, 2540.

พิเชษฐ คงศิลา. นิติกรประจำสำนักกระงับข้อพิพาท กระทรวงยุติธรรม. สัมภาษณ์, 15 กุมภาพันธ์

2548.

พลศักดิ์ บุญชู. ผู้จัดการฝ่ายประนอมหนี้ต่างจังหวัด ธนาคารกรุงเทพจำกัด (มหาชน). สัมภาษณ์, 12

กุมภาพันธ์ 2548.

ภานุ รังสีสหัส. กระบวนการใหม่ในการพิจารณาคดี. ตุลาหา (ม.ค.-มิ.ย.2542) : 135-149.

มนตรี ศิลปมหาบัณฑิต และ สรวิช ลิมปรัญญี. อนุญาโตตุลาการประจำสถาบันอนุญาโตตุลาการ

สำนักงานศาลยุติธรรม. สัมภาษณ์, 7 กุมภาพันธ์ 2548.

มนตรี ศิลปมหาบัณฑิต. การบริหารงานคดี (case management). บทบัญญัติ เล่มที่ 57 ตอนที่ 4

(2544) : 95-105.

มну รักรัตนกุล. หลักการพื้นฐานในการควบคุมการดำเนินกระบวนการพิจารณา ตาม พ.ร.บ.

อนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2545. วารสารนิติศาสตร์ ปีที่ 32 ฉบับที่ 4 (2545) : 773-786.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในศาลกับการช่วยลดภาระการบริหาร

จัดการคดี. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2546.

ยศศักดิ์ โกไศยกานนท์. การบูรณาการความยุติธรรมในกระบวนการยุติธรรมไทย ตอน 1. สภา

ทนายความ ปีที่ 13 เล่มที่ 66 (ม.ค. 2548) : 56-60.

ยศศักดิ์ โกไศยกานนท์. การบูรณาการความยุติธรรมในกระบวนการยุติธรรมไทย ตอนจบ. สภา

ทนายความ ปีที่ 13 เล่มที่ 67 (ก.พ. 2548) : 99-103.

วรรณชัย บุญบำรุง. หลักและทฤษฎีอนุญาโตตุลาการเปรียบเทียบกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง.

เอกสารประกอบการสอนวิชาการระงับข้อพิพาท หลักสูตร ปริญญาโท คณะนิติศาสตร์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

- วรวิมล ทวาทสิน. การนำกระบวนการระงับข้อพิพาททางแพ่งของศาลในต่างประเทศมาประยุกต์ใช้ เพื่อลดปัญหาปริมาณคดีของศาลชั้นต้น. บทบัญญัติ เล่มที่ 51 ตอน 3 (ก.ย. 2538) : 129-147.
- วัลภา ละอองสุวรรณ. กระบวนการก่อนการพิจารณาคดี : ศึกษาเปรียบเทียบกรณีการนำกระบวนการของระบบกฎหมายคอมมอน ลอว์มาใช้. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- ศาลแพ่ง. การระงับข้อพิพาทคดีแพ่ง โดย การไกล่เกลี่ยเพื่อให้เกิดการประนีประนอมยอมความในศาล. กรุงเทพมหานคร: บริษัท อทตยา จำกัด, 2539.
- ศาลแพ่ง. ครบรอบ 1 ปีระบบการไกล่เกลี่ยเพื่อยังให้เกิดการประนีประนอมยอมความของศาลแพ่ง. กรุงเทพมหานคร: บริษัท อทตยา จำกัด, 2538.
- ศาลแพ่ง. เทคนิคการไกล่เกลี่ยในศาล. กรุงเทพมหานคร: บริษัท อทตยา จำกัด, 2539.
- สนธิ นิติธรรมาส. ผู้ไกล่เกลี่ยประจำศาลแพ่ง. สัมภาษณ์. 7 กุมภาพันธ์ 2548.
- สม อินทร์พุง. ทางเลือกในการระงับข้อพิพาททางการค้านอกศาล (ตอน 1). สหราชอาณาจักร ปีที่ 10 ฉบับที่ 37 (เม.ย.-พ.ค. 2545) : 46-49.
- สม อินทร์พุง. หลักเกณฑ์การประนีประนอมและการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทความหมายของการประนีประนอมและการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท (Conciliation). สหราชอาณาจักร ปีที่ 10 ฉบับที่ 38 (มิ.ย.-ก.ค. 2545) : 52-55.
- สมชาติ โลกสันติสุข. การบริหารงานคดี : ข้อพิจารณาเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยในศาล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์, 2547.
- สมทรัพย์ สิริมงคล. ระบบไกล่เกลี่ยคดีจริงหรือไม่. วารสารกฎหมายศาลแพ่ง ฉบับปฐมฤกษ์ (ก.ย. 2547) : 83-86.
- สรวิช ลิมปริงยี. อนุญาโตตุลาการตามกฎหมายใหม่กับการระงับข้อพิพาท. กรุงเทพมหานคร : สนพ.นิติรัฐ, 2545.
- สำนักงานระงับข้อพิพาท. การพัฒนาระบบงานศาลในประเทศสหรัฐและประเทศไทย:ระบบไกล่เกลี่ยข้อพิพาทและระบบบันทึกคำพยาน. บทบัญญัติ เล่มที่ 58 ตอนที่ 3 (2545) : 31-37.
- สำนักงานระงับข้อพิพาท. คู่มือการจัดระบบไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในศาล. กรุงเทพมหานคร : จีรรัชการพิมพ์, 2547.
- สำนักวิชาการศาลยุติธรรม. การปฏิรูประบบงานศาล. บทบัญญัติ เล่มที่ 57 ตอนที่ 1 (2544) : 1-64.
- สำนักวิชาการศาลยุติธรรม. การพัฒนาระบบงานศาลในประเทศสหรัฐและประเทศไทย:ระบบไกล่เกลี่ยข้อพิพาทและระบบบันทึกคำพยาน(2). บทบัญญัติ เล่มที่ 58 ตอนที่ 4 (ธ.ค. 2545) : 120-129.

- สุชาติ ธรรมาพิทักษ์กุล. ข้อนำรู้บางประการเกี่ยวกับการระงับข้อพิพาทตามข้อบังคับของหอการค้า
นานาชาติ รวมบทความข้อบังคับ ข้อตกลงระหว่างประเทศ กฎหมาย และ คำพิพากษาศาล
ฎีกาเกี่ยวกับอนุญาโตตุลาการ. 83-103 กรุงเทพมหานคร : สำนักงานอนุญาโตตุลาการ
กระทรวงยุติธรรม, 2535.
- สุทธิพล ทวีชัยการ และ นवलละออ วัฒนโน. รายงานการศึกษาคูงานระบบ Court ADRs ประเทศ
สหรัฐอเมริกาของคณะผู้พิพากษาและข้าราชการตุลาการศาลแพ่ง. วารสารกฎหมายศาลแพ่ง
ฉบับปฐมฤกษ์ (ก.ย. 2547) : 25-48.
- สุนัย มโนมัยอุดม. สรุปผลการประชุมศาลชั้นต้นของประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ณ
ประเทศสิงคโปร์ ระหว่างวันที่ 19-22 กรกฎาคม 2538. คูลพาท เล่ม 2 ปีที่ 43 (เม.ย.-มิ.ย.
2539) : 72-101.
- สุรัช เลียงบุญเลิศชัย. อุปนายกฝ่ายปฏิบัติการ สภานายความ. สัมภาษณ์. 9 มีนาคม 2548.
- เสาวนีย์ อัสวโรจน์. บทบาทของศาลในการอนุญาโตตุลาการ. รวมบทความข้อบังคับ ข้อตกลง
ระหว่างประเทศ กฎหมาย และ คำพิพากษาศาลฎีกาเกี่ยวกับอนุญาโตตุลาการ. 47-79
กรุงเทพมหานคร : สำนักงานอนุญาโตตุลาการ กระทรวงยุติธรรม, 2535.
- อดิศักดิ์ ศรณะรัตน์. ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะศาลอาญา. สัมภาษณ์. 24 กุมภาพันธ์ 2548.
- อนันต์ จันทโรภากร. การระงับข้อพิพาทโดยอนุญาโตตุลาการนอกศาล. กรุงเทพมหานคร :
สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2536.
- อนันต์ จันทโรภากร. ทฤษฎีเกี่ยวกับอนุญาโตตุลาการ. รวมบทความข้อบังคับ ข้อตกลงระหว่าง
ประเทศ กฎหมาย และ คำพิพากษาศาลฎีกาเกี่ยวกับอนุญาโตตุลาการ. 21-26
กรุงเทพมหานคร : สำนักงานอนุญาโตตุลาการ กระทรวงยุติธรรม, 2535.
- เอนก ศรีสนิท. การตั้งอนุญาโตตุลาการ. รวมบทความข้อบังคับ ข้อตกลงระหว่างประเทศ กฎหมาย
และ คำพิพากษาศาลฎีกาเกี่ยวกับอนุญาโตตุลาการ. 29-43 กรุงเทพมหานคร : สำนักงาน
อนุญาโตตุลาการ กระทรวงยุติธรรม, 2535.

ภาษาอังกฤษ

Bette J. Roth, Randall W. Wulff and Charles A. Cooper. The Alternative Dispute Resolution
Practice Guide. West Group A Thomson Company, 2002.

Cameron K. Wehringer. Arbitration precepts and principles. New York : Oceana Publications,
Inc. Dobbs Ferry, 1969.

- Charles Platto. Pre-trial and Pre-Hearing Procedures Worldwide. London : Graham&Trotman, 1989.
- Henry Brown and Arthur Marriott. ADR Principles and Practice Second Edition. London : Sweet&Marwell A Thomson Company, 2002.
- Jack H. Friedenthal, Mary Kay Kane and Arthur R Miller. Civil Procedure. third edition West Group, 1999.
- James JR. Fleming. Civil Procedure fifth edition New York: New York Foundation Press, 2001.
- John Wheeler. The English Legal System. London : Longman, 2002.
- Judith Evans. English and European Legal Systems. London : Old Bailey Press, 2001.
- Leonard L. Riskin. Dispute Resolution and Lawyers. St. Paul Minnesota : West Publishing, 1987.
- Margot Taylor. Negotiation. Oxford : Oxford University Press,2002.
- Mary Kay Kane. Civil Procedure in nut shell. West Group, 1996.
- Michael J. Mustill and Stewart C. Boyd QC. Commercial Arbitration second edition. London : Butterworths London and Edinburgh, 1989.
- Milton D. Green. Basic Civil Procedure. New York : The Foundation Press, Inc. Mineola, 1972.
- Penny Darbyshire. English Legal System. Fifth edition London: Sweet&Maxwell,1992.
- Philip J. Harter. Alternative Dispute Resolution : A handbook for judges. Washington D.C. : American Bar Association, 1991.
- R.J. Walker. The English Legal System. Fourth Edition London : Butterworths,1976.
- Robert G. Bone. Civil Procedure The Economics of Civil Procedure. New York : New York foundation press,2003.
- Roy J. Lewicki. Negotiation. Second Edition The MCGRAW-HILL COMPANIES,INC.,1993.
- Stuart Sime. A Practical Approach to civil procedure. Sixth Edition Oxford : Oxford University Press, 2003.
- William W. Schwarzer. The Elements of Case Management. Washington D.C.: Federal Judicial Center, 1991.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

Federal Rules of Civil Procedure for the United States District Courts**Rule 16. Pre-trial Procedure; Formulating Issues**

In any action, the court may in its discretion direct the attorneys for the parties to appear before it for a conference to consider

- (1) The simplification of the issues;
- (2) The necessity or desirability of amendments to the pleadings;
- (3) The possibility of obtaining admissions of fact and of documents which will avoid unnecessary proof;
- (4) The limitation of number of expert witnesses;
- (5) The advisability of a preliminary reference of issues to a master for findings to be used as evidence when the trial is to be by jury;
- (6) Such other matters as may aid in the disposition of the action.

The court shall make an order which recites the action taken at the conference, the amendments allowed to the pleadings, and the agreements made by the parties as to any of matters considered, and which limits the issues for trial to those not disposed of by admissions or agreements of counsel; and such order when entered controls the subsequent course of the action unless modified at the trial to prevent manifest injustice. The court in its discretion may establish by rule a pre-trial calendar on which actions may be placed for consideration as above provided and may either confine the calendar to jury actions or to non-jury actions or extend it to all actions.

Rule 26. General Provisions Governing Discovery

(a) *Discovery Methods.* Parties may obtain discovery by one or more of the following methods: depositions upon oral examination or written questions; written interrogatories; production of documents or things or permission to enter upon land or other property, for inspection and other purposes; physical and mental examinations; and requests for admission. Unless the court orders otherwise under subdivision (c) of this rule, the frequency of use of those methods is not limited.

(b) *Scope of Discovery.* Unless otherwise limited by order of court in accordance with these rules, the scope of discovery is as follows:

(1) In General. Parties may obtain discovery regarding any matter, not privileged, which is relevant to the subject matter involved in the pending action, whether it relates to the claim or defense of party seeking discovery or to the claim or defense of any other party, including the existence, description, nature, custody, condition and location of any books, documents, or other tangible things and the identity and location of persons having knowledge of any discoverable matter. It is not ground for objection that the information sought will be inadmissible at the trial if the information sought appears reasonably calculated to lead to the discovery of admissible evidence.

(2) Insurance Agreements. A party may obtain discovery of the existence and contents of any insurance agreement under which any person carrying on an insurance business may be liable to satisfy part or all of a judgment which may be entered in the action or to indemnify or reimburse for payments made to satisfy the judgment. Information concerning the insurance agreement is not by reason of disclosure admissible in evidence at trial. For purposes of this paragraph, an application for insurance shall not be treated as part of an insurance agreement.

(3) Trial Preparation: Materials. Subject to the provisions of subdivision (b)(4) of this rule, a party may obtain discovery of documents and tangible things otherwise discoverable under subdivision (b)(1) of this rule and prepared in anticipation of litigation or for trial by or for another party or by or for that other party's representative (including his attorney, consultant, surety, indemnitor, insurer, or agent) only upon a showing that the party seeking discovery has substantial need of the materials in the preparation of his case and that he is unable without undue hardship to obtain the substantial equivalent of the materials by other means. In ordering discovery of such materials when the required showing has been made, the court shall protect against disclosure of the mental impressions, conclusion, opinions, or legal theories of an attorney or other representative of a party concerning the litigation.

A party may obtain without the required showing a statement concerning the action or its subject matter previously made by that party. Upon request, a person not a party may obtain without the required showing a statement concerning the action or its subject matter previously made by that person. If the request is refused, the person may move for a court order. The provisions of Rule 37(a) (4) apply to the award of expenses incurred in relation to the motion.

For purposes of this paragraph, a statement previously made is (A) a written statement signed or otherwise adopted or approved by the person making it, or (B) a stenographic, mechanical, electrical, or other recording, or a transcription thereof, which is a substantially verbatim recital of an oral statement by the person making it and contemporaneously recorded.

(4) Trial Preparation: Experts. Discovery of facts known and opinions held by experts, otherwise discoverable under the provisions of subdivision (b) (1) of this rule and acquired or developed in anticipation of litigation or for trial, may be obtained only as follows:

(A) (i) A party may through interrogatories require any other party to identify each person whom the other party expects to call as an expert witness at trial, to state the subject matter on which the expert is expected to testify, and to state the substance of the facts and opinions to which the expert is expected to testify and a summary of the grounds for each opinion. (ii) Upon motion, the court may order further discovery by other means, subject to such restrictions as to scope and such provisions, pursuant to subdivision (b)(4)(C) of this rule, concerning fees and expenses as the court may deem appropriate.

(B) A party may discover facts known or opinion held by an expert who has been retained or specially employed by another party in anticipation of litigation or preparation for trial and who is not expected to be called as a witness at trial, only as provided in Rule 35(b) or upon a showing of exceptional circumstances under which it is impracticable for the party seeking discovery to obtain facts or opinions on the same subject by other means.

(C) Unless manifest injustice would result, (i) the court shall require that the party seeking discovery pay the expert a reasonable fee for time spent in responding to discovery under subdivision (b)(4)(A)(ii) and (b)(4)(B) of this rule; and (ii) with respect to discovery obtained under subdivision (b)(A)(ii) of this rule the court may require, and with respect to discovery obtained under subdivision (b)(4)(B) of this rule the court shall require, the party seeking discovery to pay the other party a fair portion of the fees and expenses reasonably incurred by the latter party in obtaining facts and opinions from the expert.

(c) *Protection Orders.* Upon motion by a party or by the person from whom discovery is sought, and for good cause shown, the court in which the action is pending or alternatively, on matters relating to deposition, the court in the district where the deposition is to be taken may make any order which justice require to protect a party or person from annoyance,

embarrassment, oppression, or undue burden or expense, including one or more of the following: (1) that the discovery not be had;

(2) that the discovery may be had only on specified terms and conditions, including a designation of the time or places;

(3) that the discovery may be had only by method of discovery other than that selected by the party seeking discovery;

(4) that certain matters not be inquired into, or that the scope of discovery be limited to certain matters;

(5) that discovery be conducted with no one present except persons designated by the court;

(6) that a deposition after being sealed be opened only by order of the court;

(7) that a trade secret or other confidential research, development, or commercial information not be disclosed or be disclosed only in a designated way;

(8) that the parties simultaneously file specified documents or information enclosed in sealed envelopes to be opened as directed by the court.

If the motion for a protective order is denied in whole or in part, the court may, on such terms and conditions as are just, order that any party or person provide or permit discovery. The provisions of Rule 37(a) (4) apply to the award expenses incurred in relation to the motion.

(d) *Sequence and Timing of Discovery.* Unless the court upon motion, for the convenience of parties and witnesses and in the interests of justice, orders otherwise, methods of discovery may be used in any sequence and the fact that a party is conducting discovery, whether by deposition or otherwise, shall not operate to delay any other party's discovery.

(e) *Supplementation of Responses.* A party who has responded to a request for discovery with a response that was complete made is under no duty to supplement his response to include information thereafter acquired, except as follows:

(1) A party is under a duty seasonably to supplement his response with respect to any question directly addressed to (A) the identity and location of persons having knowledge of discoverable matters, and (B) the identity of each person expected to be called as an expert witness at trial, the subject matter on which he is expected to testify, and the substance of his testimony.

(2) A party is under a duty seasonably to amend a prior response if he obtains information upon the basis of which (A) he knows that the response was incorrect when made, or

(B) he knows that the response though correct when made is no longer true and the circumstances are such that a failure to amend the response is in substance a knowing concealment.

(3) A duty to supplement responses may be imposed by order of the court, agreement of the parties, or at any time prior to trial through new requests for supplementation of prior responses.

Rule 27. Depositions Before Action or Pending Appeal

(a) Before Action.

(1) Petition. A person who desires to perpetuate his own testimony or that of another person regarding any matter that may be cognizable in any court of the United States may file a verified petition in the United States district court in the district of the residence of any expected adverse party. The petition shall be entitled in the name of the petitioner and shall show:

1. that the petitioner expects to be an action cognizable in a court of the United States but it presently unable to bring it or cause it to be brought,
2. the subject matter of the expected action and his interest therein,
3. the facts which he desires to establish by the proposed testimony and his reasons for desiring to perpetuate it,
4. the names or a description of the persons he expects will be adverse parties and their addresses so far as known, and
5. the names and addresses of the persons to be examined and the substance of the testimony which he expects to elicit from each, and shall ask for an order authorizing the petitioner to take the depositions of the persons to be examined named in the petition, for the purpose of perpetuating their testimony.

(2) Notice and Service. The petitioner shall thereafter serve a notice upon each person named in the petition as an expected adverse party, together with a copy of the petition, stating that the petitioner will apply to the court, at a time and place named therein, for the order described in the petition. At least 20 days before the date of hearing the notice shall be served either within or without the district or state in the manner provided in Rule 4(d) for service of summons; but if such service can not with due diligence be made upon any expected adverse party named in the petition, the court may be made such order as is just for service by publication or otherwise, and shall appoint for persons not served in the manner provided in Rule 4(d), an attorney who shall

represent them, and, in case they are not otherwise represented, shall cross-examine the deponent. If any expected adverse party is a minor or incompetent the provisions of Rule 17(c) apply.

(3) Order and Examination. If the court is satisfied that the perpetuation of the testimony may prevent a failure or delay of justice, it shall make an order designating or describing the persons whose depositions may be taken and specifying the subject matter of examination and whether the depositions shall be upon oral examination or written interrogatories. The depositions may then be taken in accordance with these rules; and the court may make orders of the character provided for by Rule 34 and 35. for the purpose of applying these rules to depositions for perpetuating testimony, each reference therein to the court in which the petition for such deposition was filed.

(4) Use of deposition. If a deposition to perpetuate testimony is taken under these rule or if, although not so taken, it would be admissible in evidence in the courts of the state in which it is taken, it may be used in any action involving the same subject matter subsequently brought in a United States district court, in accordance with the provisions of Rule 32(a).

(b) *Pending Appeal.* If an appeal has been taken from a judgment of a district court or before the taking of an appeal if the time therefore has not expired, the district court in which the judgment was rendered may allow the taking of the depositions of witnesses to perpetuate their testimony for use in the event of further proceedings in the district court. In such case the party who desires to perpetuate the testimony may a make motion in the district court for leave to take the depositions, upon the same notice and service thereof as if the action was pending in the district court. The motion shall show

(1) the names and addresses of persons to be examined and the substance of the testimony which he expects to elicit from each;

(2) the reasons for perpetuating their testimony. If the court finds that the perpetuation of the testimony is proper to avoid a failure or delay of justice, it may make an order allowing the depositions to be taken and may make orders of the character provided for by Rule 34 and 35, and thereupon the depositions may be taken and used in the same manner and under the same conditions as are prescribed in these rules for depositions taken in actions pending in the district court.

(c) *Perpetuation by Action.* This rule does not limit the power of a court to entertain an action to perpetuate testimony.

Rule 28. Persons Before Whom Depositions May Be Taken

(a) *Within the United States.* Within the United States or within a territory or insular possession subject to the dominion of the United States, depositions shall be taken before an officer authorized to administer oaths by the laws of the United States or of the place where the examination is held, or before a person appointed by the court in which the action is pending. A person so appointed has power to administer oaths and taken testimony.

(b) *In Foreign Countries.* In a foreign country, depositions may be taken

(1) on notice before a person authorized to administer oaths in the place in which the examination is held, either by the law thereof or by the law of the United States, or

(2) before a person commissioned by the court, and a person so commissioned shall have the power by virtue of his commission to administer any necessary oath and take testimony, or

(3) pursuant to a letter rogatory. A commission or a letter rogatory shall be issued on application and notice and on terms that are just and appropriate. It is not requisite to the issuance of a commission or a letter rogatory that the taking of the deposition in any other manner is impracticable or inconvenient; and both a commission and a letter rogatory may be issued in proper cases. A notice or commission may designate the person before whom the deposition is to be taken either by name or descriptive title. A letter rogatory may be addressed "To the Appropriate Authority in [here name the country]." Evidence obtained in response to a letter rogatory need not be excluded merely for the reason that it is not a verbatim transcript or that the testimony was not taken under oath or for any similar departure from the requirements for depositions taken within the United States under these rules.

(c) *Disqualification for Interest.* No deposition shall be taken before a person who is a relative or employee or attorney or counsel of any of the parties, or is a relative or employee of such attorney or counsel, or is financially interested in the action.

Rule 29. Stipulations Regarding Discovery Procedure

Unless the court orders otherwise, the parties may by written stipulation (1) provide that depositions may be taken before any person, at any time or place, upon any notice, and in any manner and when so taken may be used like other depositions, and (2) modify the procedures

provided by these rules for other methods of discovery, except that stipulations extending the time provided in Rule 33, 34, and 36 for responses to discovery may be made only with the approval of the court.

Rule 30. Depositions Upon Oral Examination

(a) When Depositions May be taken. After commencement of the action, any party may take the testimony of any person, including a party, by deposition upon oral examination. Leave of court, granted with or without notice, must be obtained only if the plaintiff seeks to take a deposition prior to the expiration of 30 days after service of summons and complaint upon any defendant or service made under Rule 4(e), except that leave is not required

(1) if a defendant has served a notice of taking deposition or otherwise sought discovery, or

(2) if special notice is given as provided in subdivision (b) (2) of this rule. The attendance of witnesses may be compelled by subpoena as provided in Rule 45. the deposition of a person confined in prison may be taken only by leave of court on such terms as the court prescribes.

(b) Notice of Examination: General Requirements; Special Notice; Non-Stenographic Recording; Production of document and Things; Deposition of Organization.

(1) A party desiring to take the deposition of any person upon oral examination shall give reasonable notice in writing to every other party to the action. The notice shall state the time and place for taking the deposition and the name and address of each person to be examined, if known, and, if the name is not known, a general description sufficient to identify him or the particular class or group to which he belongs. If a subpoena duces tecum is to be served on the person to be examined, the designation of the materials to be produced as set forth in the subpoena shall be attached to or included in the notice.

(2) Leave of court is not required for the taking of a deposition by plaintiff if the notice

(A) states that the person to be examined is about to go out of the district where the action is pending and more than 100 miles from the place of trial, or is about to go out of the United States, or is bound on a voyage to sea, and will be unavailable for examination unless his deposition is taken before expiration of the 30-day period, and

(B) sets forth facts to support the statement. The plaintiff's attorney shall sign the notice, and his signature constitutes a certification by him that to the best of his knowledge, information, and belief the statement and supporting facts are true. The sanctions provided by Rule 11 are applicable to the certification.

If a party shows that when he was served with notice under this subdivision (b) (2) he was unable through the exercise of diligence to obtain counsel to represent him at the taking of the deposition, the deposition may not be used against him.

(3) The court may for cause shown enlarge or shorten the time for taking the deposition.

(4) The court may upon motion order that the testimony at a deposition be recorded by other than stenographic means, in which event the order shall designate the manner of recording, preserving, and filing the deposition, and may include other provisions to assure that the recorded testimony will be accurate and trustworthy. If the order is made, a party may nevertheless arrange to have a stenographic transcription made at his own expense.

(5) The notice to a party deponent may be accompanied by a request made in compliance with Rule 34 for the production of documents and tangible things at the taking of the depositor. The procedure of Rule 34 shall apply to the request.

(6) A party may in his notice and in a subpoena name as the deponent a public or private corporation or partnership or association or governmental agency and describes with reasonable particularity the matters on which examination is requested. In the event, the organization so named shall designate one or more officers, directors or managing agents, or other persons who consent to testify on its behalf, and may set forth, for each person designated, the matters on which he will testify. A subpoena shall advise a non-party organization of its duty to make such a designation. The persons so designated shall testify as to matters known or reasonably available to the organization.

This subdivision (b) (6) does not preclude taking a deposition by any other procedure authorized in these rules.

(c) Examination and Cross-examination; Record of examination; Oath: Objections. Examination and cross-examination of witnesses may proceed as permitted at the trial under the provisions of the Federal Rule of Evidence. The officer before whom the deposition is to be taken shall put the witness on oath and shall personally, or by someone acting under his direction and in his presence, record the testimony of witness. The testimony shall be taken steno graphically or

recorded by any other means ordered in accordance with subdivision (b) (4) of this rule. If requested by one of the parties, the testimony shall be transcribed. All objections made at the time of the examination to the qualifications of the officer taking the deposition, or to the manner of taking it, or to the evidence presented, or to the conduct of any party, and any other objection to the proceedings, shall be noted by the officer upon the deposition. Evidence objected to shall be taken subject to the objections. In lieu of participating in the oral examination, parties may serve written questions in a sealed envelope on the party taking the deposition and he shall transmit them to the officer, who shall propound them to the witness and record the answers verbatim.

(d) Motion to Terminate or Limit Examination. At any time during the taking of the deposition, on motion of a party or of the deponent and upon a showing that the examination is being conducted in bad faith or in such manner as unreasonably to annoy, embarrass, or oppress the deponent or party, the court in which the action is pending or the court in the district where the deposition is being taken may order the officer conducting the examination to cease forthwith from taking the deposition, or may limit the scope and manner of the taking of the deposition as provided in Rule 26(c). If the order made terminates the examination, it shall be resumed thereafter only upon the order of the court in which the action is pending. Upon demand of the objecting party or deponent, the taking of the deposition shall be suspended for the time necessary to make a motion for an order. The provisions of Rule 37(a) (4) apply to the award of expenses incurred in relation to the motion.

(e) Submission to Witness; Changes; Signing. When the testimony is fully transcribed the deposition shall be submitted to witness for examinations shall be read to or by him and shall be read to or by him, unless such examination and reading are waived by the witness and by the parties. Any changes in form or substance which the witness desires to make shall be entered upon the deposition by the officer with a statement of the reasons given by the witness for making them. The deposition shall then be signed by the witness, unless the parties by stipulation waive the signing or the witness is ill or can not be found or refuses to sign. If the deposition is not signed by the witness within 30 days of its submission to him, the officer shall sign it and state on the record the fact of the waiver or of the illness or absence of the witness or the fact of the refusal to sign together with the reason, if any, given therefore; and the deposition may then be used as fully as though signed unless on § motion to suppress under Rule 32(d)(4) the court holds that the reasons given for the refusal to sign require rejection of the deposition in whole or in part.

(f) Certification and Filing by Officer; Exhibits; Copies; Notice of Filing.

(1) The officer shall certify on the deposition that the witness was duly sworn by him and that the deposition is a true record of the testimony given by the witness. He shall then securely seal the deposition in an envelope indorsed with the title of the action and marked "Deposition of [here insert name of witness]" and shall promptly file it with the court in which the action is pending or send it by registered or certified mail to the clerk thereof for filing.

Document and things produced for inspection during the examination of the witness, shall, upon the request of a party, be marked for identification and annexed to and returned with the deposition, and may be inspected and copied by any party, except that

(A) the person producing the materials may substitute copies to be marked for identification, if he affords to all parties fair opportunity to verify the copies by comparison with the originals, and

(B) if the person producing the materials requests their return, the officer shall mark them, give each party an opportunity to inspect and copy them, and return them to the person producing them, and the materials may then be used in the same manner as if annexed to and returned with the deposition. Any party may move for an order that the original be annexed to and returned with the deposition to the court, pending final disposition of case.

(2) Upon payment of reasonable charges therefore, the officer shall furnish a copy of the deposition to any party or to the deponent.

(3) The party taking the deposition shall give prompt notice of its filing to all other parties.

(g) Failure to Attend or to Serve Subpoena; Expenses.

(1) If the party giving the notice of the taking of a deposition fails to attend and proceed therewith and another party attends in person or by attorney pursuant to the notice, the court may order the party giving the notice to pay to such other party the reasonable expenses incurred by him and his attorney in attending reasonable attorney's fees.

(2) If the party giving the notice of the taking of a deposition of a witness fails to serve a subpoena upon him and the witness because of such failure does not attend, and if another party attends in person or by attorney because he expects the deposition of that witness to be taken, the court may order the party giving the notice to pay to such other party the reasonable expenses incurred by him and his attorney in attending, including reasonable attorney's fees.

Rule 31. Depositions Upon Written Questions

(a) Serving Questions; Notice. After commencement of the action, any party may take the testimony of any person, including a party, by deposition upon written questions. The attendance of witnesses may be compelled by the use of subpoena as provided in Rule 45. the deposition of a person confined in prison may be taken only by leave of court on such terms as the court prescribe.

A party desiring to take a deposition upon written questions shall serve them upon every other party with a notice stating (1) the name and address of the person who is to answer them, if known, and if the name is not known, a general description sufficient to identify him or the particular class or group to which he belongs, and (2) the name or descriptive title and address of the officer before whom the deposition is to be taken. A deposition upon written questions may be taken of a public or private corporation or a partnership or association or governmental agency in accordance with the provisions of Rule 30(b) (6).

Within 30 days after the notice and written questions are served, a party may serve cross questions upon all other parties. Within 10 days after being served with cross questions, a party may serve redirect questions upon all other parties. Within 10 days after being served with redirect questions, a party may serve re-cross questions upon all other parties. The court may for cause shown enlarge or shorten the time.

(b) Officer to Take Responses and Prepare Record. A copy of the notice and copies of all questions served shall be delivered by the party taking the deposition to the officer designated in the notice, who shall proceed promptly, in the manner provided by Rule 30(c), (e), and (f), to take the testimony of the witness in response to the questions and to prepare, certify, and file or mail the deposition, attaching thereto the copy of the notice and the questions received by him.

(c) Notice of Filing. When the deposition is files the party taking it shall promptly give notice thereof to all other parties.

Rule 32. Use of Depositions in Court Proceedings

(a) Use of Depositions. At trial or upon the hearing of a motion or an interlocutory proceeding, any part or all of a deposition, so far as admissible under the rules of evidence applied as though the witness were then present and testifying, may be used against any party who was present or represented at the taking of the deposition or who had reasonable notice thereof, in accordance with any of the following provisions:

(1) Any deposition may be used by any party for the purpose of contradicting or impeaching the testimony of deponent as a witness.

(2) The deposition of a party or of anyone who at the time of taking the deposition was an officer, director, or managing agent, or a person designated under Rule 30(b)(6) or 31(a) to testify on behalf of a public or private corporation, partnership or association or governmental agency which is a party may be used by an adverse party for any purpose.

(3) The deposition of a witness, whether or not a party, may be used by any party for any purpose if the court finds:

(A) that the witness is dead; or

(B) that the witness is at a greater distance than 100 miles from the place of trial or hearing, or is out of the United States, unless it appears that the absence of the witness was procured by the party offering the deposition ; or

(C) that the witness is unable to attend or testify because of age, illness, infirmity, or imprisonment; or

(D) that the party offering the deposition has been unable to procure the attendance of the witness by subpoena; or

(E) upon application and notice, that such exceptional circumstances exist as to make it desirable, in the interest of justice and with due regard to the important of presenting the testimony of witnesses orally in open court, to allow the deposition to be used.

(4) If only part of a deposition is offered in evidence by a party, an adverse party may require him to introduce any other part which ought in fairness to be considered with the part introduced, and any party may introduce any other parts.

Substitution of parties pursuant to Rule 25 does not affect the right to use depositions previously taken; and, when an action in any court of the United States or of any state has been dismissed and another action involving the same subject matter is afterward brought between the same parties or their representatives or successors in interest, all depositions lawfully taken and duly filed un the former action may be used in the latter as if originally taken therefore.

(b) Objections to Admissibility. Subject to the provisions of Rule 28(b) and subdivision (d) (3) of this rule, objection may be made at the trial or hearing to receiving in evidence any deposition or part thereof for any reason which would require the exclusion of the evidence if the witness were then present and testifying.

(d) Effect of Errors and Irregularities in Depositions.

(1) As to Notice. All errors and irregularities in the notice for taking a deposition are waived unless written objection is promptly served upon the party giving the notice.

(2) As to Disqualification of Officer. Objection to taking a deposition because of disqualification of the officer before whom it is to be taken is waived unless made before the taking of the deposition begins or as soon thereafter as the disqualification becomes known or could be discovered with reasonable diligence.

(3) As to Taking of Deposition.

(A) Objections to the competency of a witness or to the competency, relevancy, or materiality of testimony are not waived by failure to make them before or during the taking of deposition, unless the ground of the objection is one which might have been obviated or removed if presented at that time.

(B) Errors and irregularities occurring at the oral examination in the manner of taking the deposition, in the form of the questions or answers, in the oath or affirmation, or in the conduct of parties, and errors of any kind which might be obviated, removed, or cured if promptly presented, are waived unless seasonable objection thereto is made at the taking of the deposition.

(C) Objections to the form of written questions submitted under Rule 31 are waived unless served in writing upon the party propounding them within the time allowed for serving the succeeding cross or other questions and within 5 days after service of the last questions authorized.

(4) As to Completion and Return of Deposition. Errors and irregularities in the manner in which the testimony is transcribed or the deposition is prepared, signed, certified, sealed, indorsed, transmitted, filed, or otherwise dealt with by the officer under Rule 30 and 31, are waived unless a motion to suppress the deposition or some part thereof is made with reasonable promptness after such defect is, or with due diligence might have been, ascertained.

Rule 33. Interrogatories to Parties

(a) *Availability; Procedures for Use.* Any party may serve upon any other party written interrogatories to be answered by the party served or, if the party served is a public or private corporation or a partnership or association or governmental agency, by any officer or agent, who shall furnish such information as is available to the party. Interrogatories may, without leave of

court, be served upon the plaintiff after commencement of the action and upon any other party with or after service of the summons and complaint upon that party.

Each interrogatory shall be answered separately and fully in writing under oath, unless it is objected to, in which event the reasons for objection shall be stated in lieu of an answer. The answers are to be signed by the person making them, and the objections signed by the attorney making them. The party upon whom the interrogatories have been served shall serve a copy of the answers, and objections if any, within 30 days after the service of the interrogatories, except that a defendant may serve answers or objections within 45 days after service of the summons and complaint upon that defendant. The court may allow a shorter or longer time. The party submitting the interrogatories may move for an order under Rule 37(a) with respect to any objection to or other failure to answer an interrogatory.

(b) Scope; Use at trial. Interrogatories may relate to any matters which can be inquired into under Rule 26(b), and the answers may be used to the extent permitted by the rules of evidence.

An interrogatory otherwise proper is not necessarily objectionable merely because an answer to the interrogatory involves an opinion or contention that relates to fact or the application of law to fact, but the court may order that such an interrogatory need not be answered until after designated discovery has been completed or until a pre-trial conference or other later time.

(c) Option to produce Business Records. Where the answer to an interrogatory may be derived or ascertained from the business records of the party upon whom the interrogatories has been served or from an examination, audit or inspection of such business records, or from a compilations, abstract or summary based thereon, and the burden of deriving or ascertaining the answer is substantially the same for the party serving the interrogatory as for the party served, it is a sufficient answer to such interrogatory to specify the records from which the answer may be derived or ascertained and to afford to the party serving the interrogatory reasonable opportunity to examine, audit or inspect such records and to make copies, compilations, abstracts or summaries.

Rule 34. Production of Documents and things and Entry Upon Land for Inspection and Other Purposes

(a) Scope. Any party may serve on any other party a request (1) to produce and permit the party making the request, or someone acting on his behalf, to inspect and copy, any

designated documents (including writings, drawing, graphs, charts, photographs, photo-records, and other data compilations from which information can be obtained, translated, if necessary, by the respondent through detection devices into reasonably usable form), or to inspect and copy, test, or sample any tangible things which constitute or certain matters within the scope of Rule 26(b) and which are in the possession, custody or control of the party upon whom the request is served; or (2) to permit entry upon designated land or other property in the possession or control of the party upon whom the request is served for the purpose of inspection and measuring, surveying, photographing, testing or sampling the property or any designated object or operation thereon, within the scope of Rule 26(b).

(b) Procedure. The request may, without leave of court, be served upon the plaintiff after commencement of the action and upon any other party with or after service of the summons and complaint upon any that party. The request shall set forth the items to be inspected either by individual item or by category, and describe each item and category with reasonable particularity. The request shall specify a reasonable time, place, and manner of making the inspection and performing the related acts.

The party upon whom the request is served shall serve a written response within 30 days after the service of the request, except that a defendant may serve a response within 45 days after service of the summons and complaint upon that defendant. The court may allow a shorter or longer time. The response shall state, with respect to each item or category, that inspection and related activities will be permitted as requested, unless the request is objected to, in which event the reasons for objection shall be stated. If objection is made to part of an item or category, the part shall be specified. The party submitting the request may move for an order under Rule 37(a) with respect to any objection to or other failure to respond to the request or any part thereof, or any failure to permit inspection as requested.

(c) Persons Not Parties. This rule does not preclude an independent action against a person not a party for production of documents and things and permission to enter upon land.

Rule 35. Physical and Mental Examination of Persons

(a) Order for Examination. When the mental or physical condition (including the blood group) of a party, or of a person in the custody or under the legal control of a party, is in controversy, the court in which the action is pending may order the party to submit to a physical or mental examination by a physician or to produce for examination the person in his custody or

legal control. The order may be made only on motion for good cause shown and upon notice to the person to be examined and to all parties and shall specify the time, place, manner, conditions, and scope of the examination and the person or persons by whom it is to be made.

(b) Report of Examining Physician.

(1) If requested by the party against whom an order is made under Rule 35(a) or the person examined, the party causing the examination to be made shall deliver to him a copy of detailed written report of the examining physician setting out his findings, including results of all tests made, diagnoses and conclusions, together with like reports of all earlier examinations of the same conditions. After delivery the party causing the examination shall be entitled upon request to receive from the party against whom the order is made a like report of any examination, previously or thereafter made, of the same condition, unless, in the case of a report of examination of a person not a party, the party shows that he is unable to obtain it. The court on motion may make an order against a party requiring delivery of a report on such terms as are just, and if a physician fails or refuses to make a report the court may exclude his testimony if offered at the trial.

(2) By requesting and obtaining a report of the examination so ordered or by taking the deposition of the examiner, the party examined waives any privilege he may have in that action or any other involving the same controversy, regarding the testimony of every other person who has examined or may thereafter examine him in respect of the same mental or physical condition.

(3) This subdivision applies to examinations made by agreement of the parties, unless the agreement expressly provides otherwise. This subdivision does not preclude discovery of a report of examining physician or the taking of a deposition of the physician in accordance with the provisions of any other rule.

Rule 36. Request for Admission

(a) Request for admission. A party may serve any other party a written request for the admission, for purposes of the pending action only, of the truth of any matters within the scope of Rule 26(b) set forth in the request that relate to statements or opinions of fact or of the application of law to fact, including the genuineness of any documents described in the request. Copies of documents shall be served with the request unless they have been or are otherwise furnished or made available for inspection and copying. The request may, without leave of court, be served

upon the plaintiff after commencement of the action and upon any other party with or after service of the summons and complaint upon that party.

Each matter of which an admission is requested shall be separately set forth. The matter is admitted unless, within 30 days after service of the request, or within such shorter or longer time as the court may allow, the party to whom the request is directed serves upon the party requesting the admission a written answer or objection addresses to the matter, signed by the party or by his attorney, but, unless the court shortens the time, a defendant shall not be required to serve answers or objections before the expiration of 45 days after service of the summons and complaint upon him. If objection is made, the reasons therefore shall be stated. The answer shall specifically deny the matter or set forth in detail the reasons why the answering party can not truthfully admit or deny the matter. A denial shall fairly meet the substance of the requested admission, and when good faith requires that a party qualify his answer or deny only a part of the matter of which an admission is required, he shall specify so much of it as is true and qualify or deny the remainder. An answering party may not give lack of information or knowledge as a reason for failure to admit or deny unless he states that he has made reasonable inquiry and that the information known or readily obtainable by him is insufficient to enable him to admit or deny. A party who considers that a matter of which an admission has been requested presents genuine issue for trial may not, on that ground alone, object to the request; he may, subject to the provisions of Rule 37(c), deny the matter or set forth reasons why he can not admit or deny it.

The party who has requested the admissions may move to determine the sufficiency of the answers or objections. Unless the court determines that an objection is justified, it shall order that an answer be served. If the court determines that an answer does not comply with the requirement of this rule, it may order either that the matter is admitted or that an amended answer be served. The court may, in lieu of these orders, determine that final disposition of the request be made at a pre-trial conference or at a designated time prior to trial. The provisions of Rule 37(a) (4) apply to the award of expenses incurred in relation to the motion.

(b) Effect of Admission. Any matter admitted under this rule is conclusively established unless the court on motion permits withdrawal or amendment of the admission. Subject to the provisions of Rule 16 governing amendment of a pre-trial order, the court may permit withdrawal or amendment when the presentation of the merits of the action will be sub-served thereby and the party who obtained the admission fails to satisfy the court that withdrawal or amendment will

prejudice him in maintaining his action or defense on the merits. Any admission made by a party under this rule is for the purpose of the pending action only and is not an admission by him for any other purpose nor may it be used against him in any other proceedings.

Rule 37. Failure to make Discovery: Sanctions

(a) Motion for Order Compelling Discovery. A party, upon reasonable notice to other parties and all persons affected thereby, may apply for an order compelling discovery as follows:

(1) **Appropriate Court.** An application for an order to a party may be made to the court in which the action is pending, or, on matters relating to a deposition, to the court in the district where the deposition is being taken. An application for an order to a deponent who is not a party shall be made to the court in the district where the deposition is being taken.

(2) **Motion.** If a deponent fails to answer a question propounded or submitted under Rules 30 or 31, or a corporation or other entity fails to make a designation under Rule 30 (b) (6) or 31 (a), or a party fails to answer an interrogatory submitted under Rule 33, or if a party, in response to a request for inspection submitted under Rule 34, fails to respond that inspection will be permitted as requested or fails to permit inspection as requested, the discovering party may move for an order compelling an answer, or a designation, or an order compelling inspection in accordance with the request. When taking a deposition on oral examination, the proponent of request may complete or adjourn the examination before he applies for an order.

If the court denies the motion in whole or in part, it may make such protective order as it would have been empowered to make on a motion made pursuant to Rule 26(c).

(3) **Evasive or Incomplete Answer.** For purposes of this subdivision an evasive or incomplete answer is to be treated as a failure to answer.

(4) **Award of Expenses of Motion.** If the motion is granted, the court shall, after opportunity for hearing, require the party or deponent whose conduct necessitated the motion or the party or attorney advising such conduct or both of them to pay to the moving party the reasonable expenses incurred in obtaining the order, including attorney's fees, unless the court finds that the opposition to the motion was substantially justified or that other circumstances make an award of expenses unjust.

If the motion is denied, the court shall, after opportunity for hearing, require the moving party or the attorney advising the motion or both of them to pay to the party or deponent who opposed the motion the reasonable expenses incurred in opposing the motion the reasonable

expenses incurred in opposing the motion, including attorney's fees, unless the court finds that the making of the motion was substantially justified or that other circumstances make an award of expenses unjust.

If the motion is granted in part and denied in part, the court may apportion the reasonable expenses incurred in relation to the motion among the parties and person in a just manner.

(b) Failure to Comply with Order.

(1) Sanctions by Court in District Where Deposition is Taken. If a deponent fails to be sworn or to answer a question after being directed to do so by the court in the district in which the deposition is being taken, the failure may be considered a contempt of that court.

(2) Sanctions by Court in Which Action is Pending. If a party or an officer, director, or managing agent of a party or person designated under Rule 30 (b) (6) or 31 (a) to testify on behalf of a party fails to obey an order to provide or permit discovery, including an order made under subdivision (a) of this rule or Rule 35, the court in which the action is pending may make orders in regard to the failure as are just, and among others the following:

(A) An order that the matters regarding which the order was made or any other designated facts shall be taken to be established for the purposes of the action in accordance with the claim of the party obtaining the order;

(B) An order refusing to allow the disobedient party to support or oppose designated claims or defenses, or prohibiting him from introducing designated matters in evidence;

(C) An order striking out pleadings or parts thereof, or staying further proceeding until the order is obeyed, or dismissing the action or proceeding or any part thereof, or rendering a judgment by default against the disobedient party;

(D) In lieu of any of the foregoing orders or in addition thereto, an order treating as a contempt the failure to obey any orders except an order to submit to a physical or mental examination;

(E) Where a party has failed to comply with an order under Rule 35(a) requiring him to produce another for examination, such orders as are listed in paragraph (A),(B) and (C) of this subdivision, unless the party failing to comply shows that he is unable to produce such person for examination.

In lieu of any of foregoing orders or in addition thereto, the court shall require the party failing to obey the order or the attorney advising him or both to pay the reasonable expenses, including attorney's fees, caused by the failure, unless the court finds that the failure was substantially justified or that other circumstances make an award of expenses unjust.

(c) *Expenses on Failure to admit.* If a party fails to admit the genuineness of any document or the truth of any matter as requested under Rule 36, and if the party requesting the admissions thereafter proves the genuineness of the document or the truth of the matter, he may apply to the court for an order requiring the other party to pay him reasonable expenses incurred in making that proof, including reasonable attorney's fees. The court shall make the order unless it finds that

- (1) the request was held objectionable pursuant to Rule 36 (a), or
- (2) the admission sought was of no substantial importance, or
- (3) the party failing to admit had reasonable ground to believe that he might prevail on the matter, or
- (4) there was other good reason for the failure to admit.

(d) *Failure of Party to Attend at Own Deposition or Serve Answer to Interrogatories or Respond to Request for Inspection.* If a party or an officer, director, or managing agent of a party or a person designated under Rule 30(b) (6) or 31 (a) to testify on behalf of a party fails

- (1) to appear before the officer who is to take his deposition, after being served with a proper notice, or
- (2) to serve answers or objections to interrogatories submitted under Rule 33, after proper service of the interrogatories, or
- (3) to serve a written response to a request for inspection submitted under Rule 34, after proper service of the request, the court in which the action is pending on motion may make such orders in regard to the failure as are just, and among others it may take any action authorized under paragraphs (A), (B) and (C) of subdivision (b) (2) of this rule. In lieu of any order or in addition thereto, the court shall require the party failing to act or the attorney advising him or both to pay the reasonable expenses, including attorney's fees, caused by the failure, unless the court finds that the failure was substantially justified or that other circumstances make an award of expenses unjust.

The failure to act described in this subdivision may not be excused on the ground that the discovery sought is objectionable unless the party failing to act has applied for a protective order as provided by Rule 26(c).

(e) Subpoena of Person in Foreign Country. A subpoena may be issued as provided in Title 28 U.S.C. § 1783, under the circumstances and conditions therein stated.

(f) Expenses Against United States. Except to the extent permitted by statute, expenses and fees may not be awarded against the United States under this rule.

ภาคผนวก ข**Rule of the Supreme Court of England****Order 24 Rule 1 Mutual discovery of documents**

- (1) After the close of pleadings in an action begun by writ there shall, subject to and in accordance with the provisions of this Order, be discovery by the parties to the action of the document which are or have been in their possession, custody or power relating to matters in question in the action.
- (2) Nothing in this Order shall be taken as preventing the parties to an action agreeing to dispense with or limit the discovery of documents which they would otherwise be required to make to each other.

Rule 2 Discovery by parties without order

Subject to the provisions of this rule and of rule 4, the parties to an action between whom pleadings are closed must make discovery by exchanging lists of documents and, accordingly each party must, within 14 days after the pleadings in the action are deemed to be closed as between him and other party, make and serve on that other party a list of documents which are or have been in his possession, custody or power relation to any matter in question between them in the action.

Without prejudice to any directions given by the Court under Order 16 rule 4, this paragraph shall not apply in third party proceedings, including proceedings under that Order involving fourth or subsequent parties.

On the application of any party required by this rule to make discovery of document, the Court may

- (a) order that the parties to the action or any of them shall make discovery under paragraph (1) of such documents or classes of documents only, or as to such only of the matters in question, as may be specified in the order, or
- (b) if satisfied that discovery by all or any of the parties is not necessary, or not necessary at the stage of the action, order that there shall be

no discovery of documents by any or all of the parties either at all or at that stages ;

and the court shall make such an order if and so far as it is of opinion that discovery is not necessary either for disposing fairly of the action or for saving costs.

An application for an order under paragraph (5) must be by summons, and the summons must be taken out before the expiration of the period within which by virtue of this rule discovery of documents in the action is required to be made.

Any party to whom discovery of documents is required to be made under this rule may, at any time before the summons for direction in the action is taken out, serve on the party required to make such discovery a notice requiring him to make an affidavit the list he is required to make under paragraph (1) and the party on whom such a notice is served must, within 14 days after service of the notice, make and file an affidavit on the party by whom the notice was served.

Rule 3 Order discovery

- (1) Subject to the provisions of this rule and of rule 4 and 7, the Court may order any party to a cause or matter (whether begun by writ, originating summons or otherwise) to make and serve on any other party a list of a documents which are or have been in his possession, custody or power relating to any matter in question in the cause or matter, and may at the same time or subsequently also order him to make and file an affidavit verifying such a list and to serve a copy thereof on the other party.
- (2) Where a party who is required by rule 2 to make discovery of documents fails to comply with any provision of that rule, the court, on the application of any party to whom the discovery was required to be made, may make an order against the first-mentioned party under paragraph (1) of this rule or, as the case may be, may order him to make and file an affidavit verifying the list of documents he is required to make under rule 2, and to serve a copy thereof on the applicant.

- (3) An order under this rule may be limited to such documents or classes of document only, or to such only of the matters in question in the cause or matter, as may be specified in the order.

Order 26 Rule 1 Discovery by interrogatories

- (1) A party to any cause or matter may in accordance with the following provisions of this Order serve on any other party interrogatories relating to any matter in question between the applicant and that other party in the cause or matter which are necessary either—
- (a) for disposing fairly of the cause or matter, or
  - (b) for saving costs.
- (2) Without prejudice you the provisions of paragraph (1), a party may apply to the court for an order giving him to serve on any other party interrogatories relating to any matter in question between the applicant and other party in the cause or matter.
- (3) A proposed interrogatory which does not relate to such a matter as is mentioned in paragraph (1) may not administered notwithstanding that it might be admissible in oral cross-examination of a witness.

Rule 2 Form and nature of interrogatories

- (1) Where interrogatories are served, a note at the end of the interrogatories shall specify—
- (a) a period of time (not being less than 28 days from the date of service) within which the interrogatories are to be answered ;
  - (b) where the party to be interrogated is a body corporate or unincorporated which is empowered by law to sue or be sued whether in its own name of an officer and other person, the officer or member on whom the interrogatories are to be served; and
  - (c) where the interrogatories are to be served on two or more parties or are required to be answered by agent or servant of party, which of the interrogatories each party or, as the case may be, an agent or servant is required to answer, and which agent or servant.
- (2) Subject to rule 5(1), a party on whom interrogatories are served shall, unless the court orders otherwise on an application under rule 3(2), be required to give within

period specified under rule 2(1)(a) answers, which shall (unless the court directs otherwise) be on affidavit.

Rule 7 Use of answer to interrogatories at trial

A party may put in evidence at the trial of a cause or matter, or of any issue therein, some only of the answers to interrogatories, or part only of such an answer, without putting in evidence the other answer or, as the case may be, the whole of that answer, but the court may look at the whole of the answers and if of opinion that any other answer or other part of an answer is so connected with an answer or part thereof used in evidence that the one ought not to be so used without the other, the court may direct that other answer or part shall be put in evidence.

ภาคผนวก ค

ระเบียบศาลแพ่ง ว่าด้วยการไต่ถามข้อพิพาทเพื่อยังให้เกิด
การประนีประนอมยอมความ พ.ศ. 2537
(แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2540 และ 2543)

ระเบียบศาลแพ่ง
ว่าด้วยการไต่ถามข้อพิพาทเพื่อยังให้เกิดการประนีประนอมยอมความ
พ.ศ. 2537

โดยที่การไต่ถามข้อพิพาท เพื่อยังให้เกิดการประนีประนอมยอมความในศาล ถือได้ว่าเป็นสิ่งจำเป็นอันจะนำไปสู่จุดมุ่งหมายที่จะอำนวยความยุติธรรมกับประชาชนและช่วยบรรเทาปริมาณคดีในศาลให้ลดน้อยลงไป เพื่อให้การไต่ถามข้อพิพาทเพื่อยังให้เกิดการประนีประนอมยอมความในศาลแพ่งเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นไปโดยเรียบร้อย จึงให้วางระเบียบไว้ดังนี้

ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า “ ระเบียบศาลแพ่งว่าด้วยการไต่ถามข้อพิพาทเพื่อยังให้เกิดการประนีประนอมยอมความ พ.ศ. 2537 ”

ข้อ 2. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 15 พฤศจิกายน 2537 เป็นต้นไป

หมวด 1

นิยาม

ข้อ 3. ในระเบียบนี้

“ อธิบดี ” หมายความว่า อธิบดีผู้พิพากษาศาลแพ่ง

“ รองอธิบดี ” หมายความว่า รองอธิบดีผู้พิพากษาศาลแพ่ง

“ผู้ไกล่เกลี่ย” หมายความว่า ข้าราชการตุลาการในศาลแพ่ง ซึ่งศาลแพ่งมีคำสั่งให้เป็นผู้ไกล่เกลี่ย

“เจ้าหน้าที่” หมายความว่า ข้าราชการและลูกจ้างซึ่งมีหน้าที่ปฏิบัติงานในเรื่องการไกล่เกลี่ยเพื่อยังให้เกิดการประนีประนอมยอมความ

หมวด 2

ผู้ไกล่เกลี่ย

ข้อ 4. ให้อธิบดีมีคำสั่งตั้งข้าราชการตุลาการในศาลแพ่งเป็นผู้ไกล่เกลี่ย

ข้อ 5. อธิบดีหรือรองอธิบดี เป็นผู้มอบหมายให้ผู้ไกล่เกลี่ยดำเนินการไกล่เกลี่ยคดีในเรื่องใดตามหลักเกณฑ์ในระเบียบนี้หรือตามที่เห็นสมควร

หมวด 3

การคัดเลือกคดี

ข้อ 6. ให้ผู้พิพากษาเจ้าของสำนวนคัดเลือกสำนวนคดีที่จะส่งไปไกล่เกลี่ยหลังจากชี้สองสถานเสร็จ ในกรณีไม่มีการชี้สองสถานให้คัดเลือกและส่งสำนวนให้รองอธิบดีที่ควบคุมดูแลขณะนั้นก่อนวันนัดพร้อมหรือสืบพยานไม่น้อยกว่า 2 วัน

ในกรณีที่สืบพยานไปบ้างแล้ว ผู้พิพากษาเจ้าของสำนวนเห็นว่าควรส่งสำนวนคดีนั้นไปไกล่เกลี่ยก็ให้ส่งสำนวนแก่รองอธิบดีที่ควบคุมดูแลขณะนั้นก่อนวันนัดครั้งต่อไปไม่น้อยกว่า 2 วัน

ข้อ 7. สำนวนคดีใดที่จะส่งไปไกล่เกลี่ย ให้ผู้พิพากษาเจ้าของสำนวนจกรายงานกระบวนการพิจารณาไว้แล้วส่งสำนวนให้รองอธิบดีที่ควบคุมดูแลขณะนั้นๆ

ข้อ 8. อธิบดีหรือรองอธิบดีที่ควบคุมดูแลขณะนั้นๆ อาจพิจารณาเห็นสมควรให้ส่งสำนวนคดีเรื่องใดๆ ตามที่เห็นสมควรไปไกล่เกลี่ยก็ได้

ข้อ 9. สำนวนคดีใดที่ผู้พิพากษาเจ้าของสำนวน หรือรองอธิบดีได้คัดเลือกแล้วตามข้อ 6. หรือข้อ 8. ตามลำดับ หากรองอธิบดีที่ควบคุมดูแลหรืออธิบดีแล้วแต่กรณีเห็นว่าสำนวนคดีเรื่องนั้นไม่สมควรไกล่เกลี่ย รองอธิบดีหรือรองอธิบดีอาจสั่งให้ส่งสำนวนคืนผู้พิพากษาเจ้าของสำนวนเพื่อดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไปก็ได้ สำนวนคดีใดที่อธิบดีหรือรองอธิบดีมอบหมายให้ผู้ไกล่เกลี่ยคนใดแล้ว ให้ตั้งสำนวนประนีประนอมยอมความแล้วผูกติดกับสำนวนหลัก

ข้อ 10. ประเภทคดีอันน่าที่จะส่งไปไกล่เกลี่ย ได้แก่ คดีละเมิด คดีผิดสัญญา คดีกู้ยืม คดีที่ธนาคารพาณิชย์เป็นโจทก์ หรือคดีที่คู่ความมีความสัมพันธ์กันในทางใดๆมาก่อน เป็นต้น ทั้งนี้ ให้พิจารณาว่าหากส่งไปให้ไกล่เกลี่ยแล้วน่าจะมีทางตกลงกันได้ เว้นแต่ผู้พิพากษาเจ้าของสำนวนเห็นสมควรไกล่เกลี่ยคดีดังกล่าวด้วยตนเอง

ข้อ 11. การดำเนินกระบวนการพิจารณาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง นอกจากการไกล่เกลี่ย ให้อยู่ในความรับผิดชอบของผู้พิพากษาเจ้าของสำนวน

หมวด 4

การดำเนินการไกล่เกลี่ย

ข้อ 12. เมื่อผู้ไกล่เกลี่ยได้รับสำนวนคดีแล้ว ให้ผู้ไกล่เกลี่ยดำเนินการไกล่เกลี่ย เพื่อยังให้เกิดความประนีประนอมยอมความในศาลโดยไม่ชักช้า ตามที่เห็นสมควรและเป็นธรรมแก่คู่ความ

ข้อ 13. ผู้ไกล่เกลี่ยอาจดำเนินการนัดหมาย ให้คู่ความมาศาลพร้อมกัน หรืออาจนัดหมายให้ไปพร้อมกันในสถานที่ใดๆ เพื่อที่จะได้ให้มีการพร้อมกันของคู่กรณีทุกฝ่ายก็ได้

ข้อ 14. ให้ผู้ไกล่เกลี่ยหรือเจ้าหน้าที่แจ้งให้คู่ควรทราบ ว่า ข้อเท็จจริงและดำเนินการใน ชั้นไกล่เกลี่ยคู่ความไม่อาจนำไปใช้เป็นพยานในการดำเนินกระบวนการพิจารณาใดๆ ของศาลได้ แล้วให้คู่ความลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน เว้นแต่เป็นเรื่องที่คู่ความสมัครใจรับกันเองในประเด็นข้อพิพาท แลไม่ขัดต่อกฎหมาย

ข้อ 15. เมื่อผู้ไกล่เกลี่ยดำเนินการไกล่เกลี่ยแล้วเสร็จ หากคู่ความตกลงประนีประนอมยอมความกัน ให้จัดทำสัญญาประนีประนอมยอมความแล้วจดยางานชั้นไกล่เกลี่ยส่งสำนวนคืนไปให้ผู้พิพากษาเจ้าของสำนวนพิจารณาตามขอมต่อไป

หากคู่ความไม่ตกลงประนีประนอมยอมความ ให้ผู้ไกล่เกลี่ยจดยางานชั้นไกล่เกลี่ยแล้วส่งสำนวนคืนผู้พิพากษาเจ้าของสำนวนดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไป ในกรณีเช่นนี้ ให้ผู้พิพากษาเจ้าของสำนวนกำหนดวันนัดพิจารณา และให้คู่ความลงลายมือชื่อทราบนัดไว้ในรายงานชั้นไกล่เกลี่ย

ในกรณีตามวรรคสอง หากคู่ความยอมรับกันในประเด็นข้อพิพาทใด ให้ผู้ไกล่เกลี่ยบันทึกไว้ในรายงานชั้นไกล่เกลี่ยดังกล่าวด้วย

ข้อ 16. ในกรณีตามข้อ 15. วรรคสอง ให้เจ้าหน้าที่แยกสำนวนประนีประนอมยอมความแล้วเก็บไว้เป็นความลับ เว้นแต่รายงานชั้นไกล่เกลี่ยฉบับที่ส่งสำนวนคืน ให้ติดไว้ในสำนวนหลัก แต่ให้สำเนาไว้ในสำนวนประนีประนอมยอมความด้วย

ประกาศ ณ วันที่ 14 พฤศจิกายน 2537

(นายสุวิทย์ ธีรพงษ์)

อธิบดีผู้พิพากษาศาลแพ่ง

ระเบียบศาลแพ่ง
แก้ไขเพิ่มเติมระเบียบศาลแพ่งว่าด้วยการไต่ถามเพื่อยังให้เกิด
การประนีประนอมยอมความ
พ.ศ. 2540

โดยที่อธิบดีผู้พิพากษาศาลแพ่ง เห็นสมควรแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบศาลแพ่งว่าด้วยการไต่ถามเพื่อยังให้เกิดการประนีประนอมยอมความ เพื่อให้เกิดการไต่ถามในศาลแพ่งเป็นไปโดยรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ จึงว่าระเบียบไว้ดังนี้

ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบศาลแพ่งว่าด้วยการไต่ถามเพื่อยังให้เกิดการประนีประนอมยอมความ พ.ศ. 2540”

ข้อ 2. ระเบียบนี้ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 10 พฤศจิกายน 2540 เป็นต้นไป

ข้อ 3. ให้ยกเลิกความในข้อ 5. แห่ง ระเบียบศาลแพ่งว่าด้วยการไต่ถามเพื่อยังให้เกิดการประนีประนอมยอมความ พ.ศ. 2537 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ 5. อธิบดีหรือรองอธิบดีเป็นผู้มอบหมายให้ผู้ไต่ถามดำเนินการไต่ถามคดีเรื่องใด ตามหลักเกณฑ์ในระเบียบนี้ หรือตามที่เห็นสมควร

ผู้ไต่ถามจะต้องไม่เป็นเจ้าของสำนวนหรือองค์คณะในคดีนั้น เว้นแต่จะเป็นความประสงค์ของคู่ความ”

ข้อ 4. ให้ยกเลิกความในข้อ 6. แห่ง ระเบียบศาลแพ่งว่าด้วยการไต่ถามเพื่อยังให้เกิดการประนีประนอมยอมความ พ.ศ. 2537 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ 6. ไม่ว่ากระบวนการพิจารณาคำเนินอยู่ในชั้นใด ผู้พิพากษาเจ้าของสำนวน อธิบดี หรือ รองอธิบดี อาจสั่งสำนวนเข้าสู่ระบบไต่ถามได้

การส่งสำนวนเข้าสู่ระบบไกล่เกลี่ย คู่ความต้องสมัครใจ และในกรณี ที่คู่ความประสงค์จะส่งสำนวนเข้าสู่ระบบไกล่เกลี่ย แต่ผู้พิพากษาเจ้าของสำนวนมีความเห็นไม่ควร นำคดีเข้าสู่ระบบไกล่เกลี่ย ให้นำสำนวนเข้าปรึกษาอธิบดีหรือรองอธิบดี

กรณีผู้พิพากษาเจ้าของสำนวนเห็นสมควร ไม่ให้นำคดีที่เคยไกล่เกลี่ย มาแล้วมาไกล่เกลี่ยอีกตามคำร้องขอของคู่ความ ให้นำสำนวนปรึกษาอธิบดีหรือรองอธิบดี หาก อธิบดี หรือ รองอธิบดีเห็นสมควร ให้ไกล่เกลี่ยซ้ำอีก ก็ให้ส่งสำนวนเข้าคณะไกล่เกลี่ยซึ่งมีไชค์ณะ เดิมที่เคยไกล่เกลี่ยมาแล้ว เว้นแต่คู่ความประสงค์จะให้คณะไกล่เกลี่ยเดิมเป็นผู้ไกล่เกลี่ย”

ข้อ 5. ให้ยกเลิกความในข้อ 8. แห่งระเบียบศาลแพ่งว่าด้วยการไกล่เกลี่ยเพื่อยังให้ เกิดการประนีประนอมยอมความ พ.ศ. 2537 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ 8. หากผู้พิพากษาเจ้าของสำนวน อธิบดีหรือรองอธิบดี เห็นว่าการส่ง คดีเข้าสู่ระบบไกล่เกลี่ยจะเป็นเหตุให้การพิจารณาคดีต้องหยุดชะงักหรือล่าช้าเกินควร ผู้พิพากษา เจ้าของสำนวน อธิบดีหรือรองอธิบดี อาจมีคำสั่งให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาไปพร้อมกับการ ดำเนินการไกล่เกลี่ยก็ได้ ทั้งนี้ให้คำนึงถึงประโยชน์ของคู่ความเป็นสำคัญ”

ข้อ 6. ให้ยกเลิกความในข้อ 9. แห่งระเบียบศาลแพ่งว่าด้วยการไกล่เกลี่ยเพื่อยังให้ เกิดการประนีประนอมยอมความ พ.ศ. 2537 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ 9. สำนวนคดีที่เข้าสู่ระบบไกล่เกลี่ยแล้ว ให้ตั้งสำนวนประนีประนอม ยอมความ ให้ออกหมายเลขคดีดำใช้อักษรย่อ ปน. แล้วผูกติดกับสำนวนหลัก หากมีการดำเนิน กระบวนการพิจารณาใดๆ เกี่ยวกับสำนวนหลักในระหว่างคดีอยู่ในระบบไกล่เกลี่ย ให้เจ้าหน้าที่ปลด สำนวนประนีประนอมยอมความออกจากสำนวนหลัก เพื่อส่งสำนวนหลักไปดำเนินกระบวนการ พิจารณาดังกล่าวเสียก่อน แล้วจึงส่งสำนวนหลักคืนงานไกล่เกลี่ย

เมื่อไกล่เกลี่ยเสร็จ ไม่ว่าคู่ความจะตกลงกันได้หรือไม่ก็ตาม ให้ออก หมายเลขคดีแดงใช้อักษรย่อ ปน. สำนวนคดีที่มีการไกล่เกลี่ยซ้ำให้ออกหมายเลขคดีประนีประนอม ยอมความใหม่ทุกครั้ง

สำนวนคดีที่เข้าสู่ระบบไกล่เกลี่ยแล้ว หากอธิบดีหรือรองอธิบดี เห็นว่า สำนวนคดีเรื่องนั้นไม่สมควรไกล่เกลี่ยอีกต่อไป อธิบดีหรือรองอธิบดีอาจสั่งให้ส่งสำนวนคืน ผู้ พิจารณาเจ้าของสำนวน เพื่อดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไปก็ได้”

ข้อ 7. ให้ยกเลิกความในข้อ 12. แห่งระเบียบศาลแพ่งว่าด้วยการไกล่เกลี่ยเพื่อยังให้ เกิดการประนีประนอมยอมความ พ.ศ. 2537 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ 12. เมื่อผู้ไกล่เกลี่ย ได้รับสำนวนคดีไกล่เกลี่ยแล้ว ให้ดำเนินการไกล่ เกลี่ยโดยไม่ชักช้า ตามที่เห็นสมควรและเป็นธรรมแก่คู่ความ

ให้ดำเนินการไกล่เกลี่ย ในห้องที่จัดไว้เพื่อการไกล่เกลี่ย โดยเฉพาะ เว้นแต่ผู้ไกล่เกลี่ย เห็นว่ามีเหตุสมควรจะให้ทำการไกล่เกลี่ยในห้องพิจารณาก็ได้ แต่ถ้าผู้ไกล่เกลี่ย เห็นสมควร หรือ คู่ความร้องขอจะดำเนินการ ไกล่เกลี่ย ณ สถานที่อื่นใดอันสมควรแก่กรณีก็ได้ โดย ได้รับอนุญาตจาก อธิบดี หรือ รองอธิบดี”

ข้อ 8. ให้ยกเลิกความในข้อ 14. แห่งระเบียบศาลแพ่งว่าด้วยการไกล่เกลี่ยเพื่อยังให้เกิดการประนีประนอมยอมความ พ.ศ. 2537 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ 14. ให้ผู้ไกล่เกลี่ยหรือเจ้าหน้าที่แจ้งให้คู่ความทราบว่า ข้อเท็จจริง และการดำเนินการในชั้นไกล่เกลี่ย คู่ความไม่อาจนำไปใช้เป็นพยานหลักฐานในการดำเนิน กระบวนพิจารณาใดๆ ของศาลได้ แล้วให้คู่ความลงลายมือชื่อในบันทึกข้อตกลงไว้เป็นหลักฐาน

ในการไกล่เกลี่ย ให้ผู้ไกล่เกลี่ยจัดแจ้งรายงานการไกล่เกลี่ยในรายงาน กระบวนพิจารณาชั้นกระบวนพิจารณาชั้นไกล่เกลี่ย ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 48 แล้วให้คู่ความลงลายมือชื่อไว้”

ข้อ 9. ให้ยกเลิกความในข้อ 15. แห่งระเบียบศาลแพ่งว่าด้วยการไกล่เกลี่ยเพื่อยังให้เกิดการประนีประนอมยอมความ พ.ศ. 2537 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ 15. เมื่อผู้ไกล่เกลี่ยดำเนินการไกล่เกลี่ยแล้วเสร็จ หากการไกล่เกลี่ย สำเร็จโดยการถอนฟ้อง หรือ ทำสัญญาประนีประนอมยอมความ ให้ผู้ไกล่เกลี่ยจดยางานกระบวน พิเคราะห์ชั้นไกล่เกลี่ยส่งสำนวนคืนให้ผู้พิพากษาเจ้าของสำนวน มีคำสั่งหรือมีคำพิพากษตามยอม ต่อไป เว้นแต่คู่ความประสงค์จะให้ผู้ไกล่เกลี่ยเป็นเจ้าของสำนวนเพื่อมี คำสั่งหรือมีคำพิพากษตามยอม ก็ให้ผู้ไกล่เกลี่ยเป็นเจ้าของสำนวนร่วมกับองค์คณะ

ในกรณีคู่ความ ไม่อาจตกลงกันได้ ให้ผู้ไกล่เกลี่ยจดยางานกระบวน พิเคราะห์ส่งสำนวนคืนผู้พิพากษาเจ้าของสำนวน ดำเนินกระบวนพิจารณาต่อไป ในกรณีเช่นนี้ให้ผู้ ไกล่เกลี่ยกำหนดวันนัดพร้อม หรือ โดยความเห็นชอบของผู้พิพากษาเจ้าของสำนวน ก็ให้ผู้ไกล่เกลี่ย กำหนดวันพิจารณาไปได้

กรณีตามวรรคสอง หากเป็นความประสงค์ของคู่ความที่จะนำข้อตกลงข้อ ใดหรือการประนีประนอมยอมความในประเด็นข้อใด ซึ่งไม่ขัดต่อกฎหมายไปใช้อ้างอิงในชั้น พิเคราะห์ ให้ผู้ไกล่เกลี่ยบันทึกไว้ในรายงานกระบวนพิจารณาโดยละเอียดตามความประสงค์ของ คู่ความ

ประกาศ ณ วันที่ 10 พฤศจิกายน 2540

(นายเพ็ง เพ็งนิต)

อธิบดีผู้พิพากษาศาลแพ่ง

ระเบียบศาลแพ่ง

แก้ไขเพิ่มเติมระเบียบศาลแพ่งว่าด้วยการไต่ถามเพื่อยังให้เกิด การประนีประนอมยอมความ พ.ศ. 2543

โดยที่เป็นการสมควร ให้ปรับปรุงระเบียบศาลแพ่ง ว่าด้วยการไต่ถามเพื่อยังให้เกิดการประนีประนอมยอมความ ให้มีความสะดวก รวดเร็ว ในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น จึงแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบเดิมและวางระเบียบไว้ ดังนี้

ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบศาลแพ่งว่าด้วยการไต่ถามเพื่อยังให้เกิดการประนีประนอมยอมความ พ.ศ. 2543”

ข้อ 2. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 5 ตุลาคม 2543 เป็นต้นไป

ข้อ 3. ให้ยกเลิกข้อความในข้อ 3 แห่งระเบียบศาลแพ่ง ว่าด้วยการไต่ถามเพื่อยังให้เกิดการประนีประนอมยอมความ พ.ศ. 2537 และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“ข้อ 3. ในระเบียบนี้

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีผู้พิพากษาศาลแพ่ง

“รองอธิบดี” หมายความว่า รองอธิบดีผู้พิพากษาศาลแพ่ง

“ผู้ไต่ถาม” หมายความว่า ข้าราชการตุลาการในศาลแพ่ง ที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ไต่ถาม

“ผู้ทรงคุณวุฒิ” หมายความว่า บุคคลหรือคณะบุคคลที่มีความรู้เชี่ยวชาญพิเศษเฉพาะด้านในสาขาวิชาต่างๆ

“เจ้าหน้าที่” หมายความว่า ข้าราชการและลูกจ้าง ซึ่งมีหน้าที่ปฏิบัติงานในเรื่องการไต่ถามเพื่อยังให้เกิดการประนีประนอมยอมความ

“ศูนย์ประสาน” หมายความว่า ศูนย์ประสานการไกล่เกลี่ยและ
 ประenomข้อพิพาทของศาลแพ่ง ซึ่งมีหน้าที่ประสานงาน ดำเนินการเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยและ
 ประenomข้อพิพาทในศาลแพ่ง”.

ข้อ4. ให้ยกเลิกข้อความในข้อ 5 แห่งระเบียบศาลแพ่ง ว่าด้วยการไกล่เกลี่ยเพื่อ
 ยังให้เกิดการประนีประนอมยอมความ พ.ศ. 2540 และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“ข้อ 5. ให้อธิบดีหรือรองอธิบดี เป็นผู้มอบหมายให้ผู้ไกล่เกลี่ยดำเนินการ
 ไกล่เกลี่ย คดีเรื่องใดตามหลักเกณฑ์ในระเบียบนี้ หรือ ตามแนวทางปฏิบัติที่กำหนดไว้

ผู้ไกล่เกลี่ยจะต้อง ไม่เป็นเจ้าของสำนวนหรือองค์คณะในคดีนั้น

เพื่อให้การไกล่เกลี่ยและประenomข้อพิพาทเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้
 ไกล่เกลี่ยอาจมอบหมายให้ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้ช่วยในการดำเนินการไกล่เกลี่ยคดีเรื่องใดก็ได้ แต่ทั้งนี้
 ต้องได้รับความยินยอมของคู่ความก่อน

ผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับมอบหมายมีสิทธิได้รับค่าตอบแทน ทั้งนี้ให้เป็นไป
 ตามหลักเกณฑ์ว่าด้วยการเบิกจ่ายค่าตอบแทน”

ข้อ5. ให้เพิ่มข้อความเป็น ข้อ6 ทวิ แห่งระเบียบศาลแพ่ง ว่าด้วยการไกล่เกลี่ยเพื่อ
 ยังให้เกิดการประนีประนอมยอมความ พ.ศ. 2540 ดังต่อไปนี้

“ข้อ 6 ทวิ คู่ความอาจร้องขอให้มีการไกล่เกลี่ยก่อนวันนัดพิจารณาคดีได้
 การร้องขอดังกล่าว ให้ดำเนินการโดยทางศูนย์ประสาน

เมื่อมีการร้องขอให้ไกล่เกลี่ยก่อนวันนัดพิจารณา ให้เจ้าหน้าที่ตั้งเป็นเรื่อง
 ไกล่เกลี่ยก่อนวันนัด (ก.น.) อันประกอบด้วย สำเนาคำฟ้อง และ คำให้การ (ถ้ามี) นำเสนอรอง
 อธิบดีผู้พิพากษา ผู้รับผิดชอบ เพื่อมอบหมายให้ผู้ไกล่เกลี่ยดำเนินการไกล่เกลี่ยต่อไป

กระบวนการไกล่เกลี่ยดังกล่าว ให้ถือว่าแยกต่างหาก จากการดำเนินคดีใน
 ศาล ไม่เป็นเหตุให้คู่ความนำไปใช้อ้างอิง เพื่อการเลื่อนการพิจารณาคดีของศาล โดยผู้ไกล่เกลี่ยจะ
 ดำเนินการไปอย่างต่อเนื่องคราวเดียว หรือ หลายคราวก็ได้ แต่ทั้งนี้ต้องก่อนวันนัดสืบพยาน

ถ้าการไกล่เกลี่ยสำเร็จ โดยคู่ความตกลงจะถอนฟ้อง หรือประนีประนอม
 ยอมความ ให้เจ้าหน้าที่นำสำนวนคดีเสนอแก่ผู้พิพากษาเจ้าของสำนวน เพื่อมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง
 ต่อไป ถ้าการไกล่เกลี่ยไม่สำเร็จ ให้ยุติการไกล่เกลี่ยก่อนวันนัดนั้น”

ข้อ6. ให้ยกเลิกข้อความในข้อ 14 แห่งระเบียบศาลแพ่ง ว่าด้วยการไกล่เกลี่ยเพื่อ
 ยังให้เกิดการประนีประนอมยอมความ พ.ศ. 2540 และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“ให้ผู้ไกล่เกลี่ยหรือเจ้าหน้าที่แจ้งให้คู่ความทราบว่า ข้อเท็จจริงและการ
 ดำเนินการในชั้นไกล่เกลี่ย ไม่อาจนำไปใช้เป็นพยานหลักฐานในการดำเนินกระบวนการพิจารณาใดๆ
 ของศาลได้ แล้วให้คู่ความลงลายมือชื่อในบันทึกข้อตกลงไว้เป็นหลักฐาน

ในการไกล่เกลี่ย ให้ผู้ไกล่เกลี่ยจัดแจ้งรายงานการไกล่เกลี่ยในรายงาน
กระบวนการพิจารณาชั้นไกล่เกลี่ย ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 48 แล้วให้
คู่ความและผู้ทรงคุณวุฒิ (ถ้ามี) ลงลายมือชื่อไว้”

ข้อ 7. ให้ยกเลิกข้อความในข้อ 15. แห่งระเบียบศาลแพ่ง ว่าด้วยการไกล่เกลี่ยเพื่อ
ยังให้เกิดการประนีประนอมยอมความ พ.ศ. 2540 และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“ข้อ 15. เมื่อผู้ไกล่เกลี่ยดำเนินการไกล่เกลี่ยแล้วเสร็จ หากการไกล่เกลี่ย
สำเร็จ โดยการถอนฟ้องหรือทำสัญญาประนีประนอมยอมความ ให้ผู้ไกล่เกลี่ยจดยางานกระบวนการ
พิจารณาชั้นไกล่เกลี่ย ส่งสำนวนคืนให้ผู้พิพากษาเจ้าของสำนวนมีคำสั่งหรือมีคำพิพากษตามยอม
ต่อไป

ในกรณีคู่ความไม่อาจตกลงกันได้ ให้ผู้ไกล่เกลี่ยจดยางานกระบวนการ
พิจารณาส่งสำนวนคืน ผู้พิพากษาเจ้าของสำนวนดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไป ในกรณีเช่นนี้ให้ผู้
ไกล่เกลี่ยกำหนดวันนัดพร้อม หรือโดยความเห็นชอบของผู้พิพากษาเจ้าของสำนวน ก็ให้ผู้ไกล่
เกลี่ยกำหนดวันนัดพิจารณาได้

กรณีตามวรรคสอง หากเป็นความประสงค์ของคู่ความที่จะนำข้อตกลงข้อ
ใด หรือ การประนีประนอมในประเด็นข้อใด ซึ่งไม่ขัดต่อกฎหมายไปใช้อ้างอิงในชั้นพิจารณา ให้ผู้
ไกล่เกลี่ยบันทึกไว้ในรายงานกระบวนการพิจารณา โดยละเอียดตามความประสงค์ของคู่ความ”

ประกาศ ณ วันที่ 3 ตุลาคม 2543

(นายอรรถนิติ ดิษฐอำนาจ)

อธิบดีผู้พิพากษาศาลแพ่ง

ภาคผนวก ง

**ระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมว่าด้วยการไต่ถามคดี
เพื่อระงับข้อพิพาททางการเงิน พ.ศ. 2544**

ด้วยปรากฏว่า มีคดีเกี่ยวกับข้อพิพาททางการเงินได้ขึ้นสู่การพิจารณาของศาลเป็นจำนวนมาก ส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการคดีของศาลและอาจทำให้การพิจารณาพิพากษาคดีต่างๆล่าช้า การส่งเสริมให้มีการระงับข้อพิพาททางการเงิน ด้วยการไต่ถามคดีจะช่วยให้คดีเกี่ยวกับข้อพิพาททางการเงินสามารถยุติลงได้ภายในเวลาอันรวดเร็วและส่งผลให้การแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของประเทศ สามารถดำเนินต่อไปได้อย่างราบรื่น สมควรจัดให้มีระบบงานไต่ถามคดีเพื่อระงับข้อพิพาททางการเงินขึ้นในสำนักกระงับข้อพิพาท สำนักงานศาลยุติธรรม เพื่อแบ่งเบาภาระของศาลอีกทางหนึ่ง

อาศัยอำนาจตามความ มาตรา 17(1) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม พ.ศ. 2543 คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม จึงเห็นสมควรให้ออกระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ1. ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ว่าด้วยการไต่ถามคดีเพื่อระงับข้อพิพาท พ.ศ. 2544”

ข้อ2. ระเบียบนี้ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ3. ในระเบียบนี้ ถ้าข้อความมิได้แสดงให้เห็นเป็นอย่างอื่น

“ศูนย์ไต่ถามคดี” หมายถึง ศูนย์ไต่ถามคดีข้อพิพาทของสำนักกระงับข้อพิพาท สำนักงานศาลยุติธรรม

“ผู้อำนวยการ” หมายถึง ผู้อำนวยการสำนักกระงับข้อพิพาท สำนักงานศาลยุติธรรม

“ข้อพิพาท” หมายถึง ข้อพิพาทในทางแพ่งที่อาจระงับลงได้ ด้วยการตกลงของคู่พิพาท

“ข้อพิพาททางการเงิน” หมายถึง ข้อพิพาทที่สถาบันการเงินเป็นเจ้าของหรือเรียกร้องให้ลูกหนี้รายเดียว หรือ ลูกหนี้หลายรายชำระหนี้เป็นเงิน หรือมีข้อเรียกร้องให้ลูกหนี้ชำระหนี้เป็นเงินรวมอยู่ด้วย

“คู่พิพาท” หมายถึง บุคคลผู้มีข้อพิพาทซึ่งประสงค์จะระงับข้อพิพาทด้วยการไต่ถามคดีหรือซึ่งข้อพิพาทอยู่ในระหว่างการไต่ถามคดีตามระเบียบนี้ และเพื่อประโยชน์แห่งการไต่ถามคดีให้รวมถึงบุคคลผู้มีสิทธิกระทำการแทนบุคคลนั้นๆ ตามกฎหมาย

“ผู้ไกล่เกลี่ย” หมายถึง บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้ไกล่เกลี่ยเพื่อดำเนินการไกล่เกลี่ยให้เป็นที่ไปตามระเบียบนี้

“ผู้ทรงคุณวุฒิ” หมายถึง ผู้มีความรู้ ความชำนาญ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งเพื่อเสนอความเห็น หรือ ตรวจสอบข้อเท็จจริงหรือข้อมูล หรือระงับการใดๆ ที่อาศัยความรู้ความชำนาญของตน ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการไกล่เกลี่ยตามระเบียบนี้

“ค่าใช้จ่าย” หมายถึง ค่าป่วยการ ค่าพาหนะ และค่าเบี่ยงเบนของผู้ไกล่เกลี่ย หรือผู้ทรงคุณวุฒิ ตามระเบียบนี้

ข้อ4. ให้เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม ออกประกาศ ข้อบังคับ จริยธรรม หลักเกณฑ์อย่างใดๆ เพื่อดำเนินการให้เป็นที่ไปตามระเบียบนี้ ทั้งนี้ เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม อาจมอบหมายให้บุคคลหนึ่งบุคคลใด ดำเนินการในเรื่องใดเรื่องหนึ่งแทนก็ได้

ข้อ5. ผู้อำนวยการอาจกำหนดให้การยื่นคำร้องหรือเอกสารใดๆ ต่อศูนย์ไกล่เกลี่ย หรือผู้ไกล่เกลี่ย ต้องกระทำตามแบบพิมพ์ที่ผู้อำนวยการกำหนดได้

หมวด 1

การเริ่มการไกล่เกลี่ย

ข้อ6. ศูนย์ไกล่เกลี่ยจะดำเนินการให้มีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางการเงินที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาคดีของศาล เมื่อถูกหนังสือยื่นข้อเสนอในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้หรือการชำระหนี้ต่อศาลที่พิจารณาคดี และศาลนั้น โดยความยินยอมของคุณความ ได้แจ้งขอให้ศูนย์ไกล่เกลี่ยดำเนินการให้

ข้อ7. เมื่อได้รับแจ้งตามข้อ 6 ให้ศูนย์ไกล่เกลี่ยจัดให้คู่พิพาททุกฝ่ายลงนามในข้อตกลงนำข้อพิพาทเข้าสู่การไกล่เกลี่ย

เมื่อคู่พิพาทลงนามในข้อตกลงดังกล่าวแล้ว ให้ถือว่าคู่พิพาทยอมรับและผูกพันในกระบวนการไกล่เกลี่ยตามข้อตกลงและตามระเบียบนี้

ถ้าคู่พิพาทฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ไม่ยอมลงนามในข้อตกลง ให้ถือว่ากระบวนการไกล่เกลี่ยสิ้นสุดลง

ข้อ8. ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางการเงิน ให้มีผู้ไกล่เกลี่ยหนึ่งคนเป็นผู้ดำเนินการ

เมื่อคู่พิพาทลงนามในข้อตกลง ตามข้อ 7 แล้ว ให้ผู้อำนวยการแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยจากผู้ที่名列ชื่ออยู่ในทะเบียนรายชื่อผู้ไกล่เกลี่ยของศูนย์ไกล่เกลี่ย

ข้อ9. คู่พิพาทอาจคัดค้านผู้ไกล่เกลี่ย ที่ผู้อำนวยการเป็นผู้แต่งตั้งก็ได้ ถ้าปรากฏข้อคัดค้านเช่นนั้น ให้ผู้อำนวยการแต่งตั้งบุคคลอื่นเป็นผู้ไกล่เกลี่ยคนใหม่

คู่พิพาทมีสิทธิคัดค้านผู้ไกล่เกลี่ยตามข้อนี้ได้ ฝ่ายละหนึ่งครั้ง ทั้งนี้ ไม่ตัดสิทธิ คู่พิพาทที่จะคัดค้านผู้ไกล่เกลี่ยด้วยเหตุตามข้อ 31

ข้อ 10. ผู้ไกล่เกลี่ยที่ได้รับการแต่งตั้ง จะต้องลงนามในข้อตกลงรับเป็นผู้ไกล่เกลี่ย และต้องเปิดเผยข้อมูลอันเกี่ยวกับส่วนได้เสียหรือความเกี่ยวข้องเป็นส่วนตัวกับคู่พิพาท ทุกฝ่ายต่อ ศูนย์ไกล่เกลี่ย ด้วยเหตุตามข้อ 31

หมวด 2

กระบวนการไกล่เกลี่ย

ข้อ 11. คู่พิพาทที่เป็นบุคคลธรรมดา ควรเข้าร่วมประชุมการไกล่เกลี่ยด้วยตนเอง ทั้งนี้ อาจแต่งตั้งผู้แทนเข้าร่วมประชุมพร้อมกันไปด้วยก็ได้

ถ้าคู่พิพาทเป็นนิติบุคคล คู่พิพาทนั้นอาจแต่งตั้งผู้แทนที่มีอำนาจตัดสินใจเข้าร่วมประชุมการแต่งตั้งให้กระทำเป็นหนังสือยื่นต่อผู้ไกล่เกลี่ย

ข้อ 12. ก่อนเริ่มต้นกระบวนการไกล่เกลี่ย ผู้ไกล่เกลี่ยอาจหารือกับคู่พิพาท เพื่อพิจารณากำหนดขั้นตอนหรือแนวทางในการดำเนินการไกล่เกลี่ยก่อนก็ได้

ข้อ 13. เพื่อประโยชน์ในการไกล่เกลี่ย ผู้ไกล่เกลี่ยอาจจัดให้คู่พิพาทเสนอข้อเท็จจริงหรือข้อมูลเบื้องต้นแห่งข้อพิพาท ตลอดจนข้อเสนอในการระงับข้อพิพาทต่อผู้ไกล่เกลี่ย หรืออาจเสนอให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลดังกล่าวตามที่คู่ความขอหรือไม่ก็ได้

คู่พิพาทอาจยื่นคำขอให้ผู้ไกล่เกลี่ยดำเนินการตามความในวรรคก่อนก็ได้ ในกรณีเช่นว่านี้ ผู้ไกล่เกลี่ยจะจัดให้มีการดำเนินการตามที่คู่พิพาทขอหรือไม่ก็ได้

ข้อ 14. การไกล่เกลี่ยให้กระทำต่อหน้าคู่พิพาท ทั้งสองฝ่ายและจะทำ ณ วันเวลา และสถานที่ใด ให้เป็นไปตามที่ผู้ไกล่เกลี่ยกำหนด

ข้อ 15. ในระหว่างการไกล่เกลี่ย ถ้าผู้ไกล่เกลี่ยเห็นเป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการไกล่เกลี่ย ผู้ไกล่เกลี่ยอาจอนุญาตให้เฉพาะแต่ตัวคู่พิพาททั้งสองฝ่ายหรือเพียงแต่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง อยู่ในการประชุมการไกล่เกลี่ยก็ได้

ความในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับแก่ผู้แทน ผู้รับมอบอำนาจ ที่ปรึกษาของคู่พิพาท หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ที่ผู้ไกล่เกลี่ยอนุญาตให้เข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยด้วย

ข้อ 16. กระบวนการไกล่เกลี่ยให้ดำเนินการเป็นความลับ โดยไม่มีการบันทึก รายละเอียดของการไกล่เกลี่ยไว้ ไม่ว่าในแถบบันทึกเสียง หรือ วีดิทัศน์ หรือ ถอดบันทึกกระบวนการพิจารณาการไกล่เกลี่ยเป็นลายลักษณ์อักษร เว้นแต่คู่พิพาทจะตกลงกันให้บันทึกการดำเนินการไกล่เกลี่ยทั้งหมด หรือส่วนใดส่วนหนึ่งก็ได้

ข้อ 17. ในการไกล่เกลี่ย ถ้าผู้ไกล่เกลี่ยเห็นว่า มีข้อพิพาทของบุคคลอื่นเกี่ยวข้องกับข้อพิพาททางการเงิน ที่อยู่ระหว่างการไกล่เกลี่ย ซึ่งหากได้จัดให้มีการไกล่เกลี่ยในข้อพิพาท

เหล่านั้นรวมกันไปในความเดียวกันจะเป็นประโยชน์แก่คู่พิพาท ผู้ไกล่เกลี่ยโดยความยินยอมของคู่พิพาท อาจจัดให้มีการไกล่เกลี่ยในข้อพิพาท ทั้งหมดไปในคราวเดียวกันก็ได้ ทั้งนี้ ไม่ว่าข้อพิพาทที่เกี่ยวข้องจะอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลหรือไม่ก็ตาม

ในกรณีเช่นว่านี้ ให้ผู้ไกล่เกลี่ยแจ้งไปยังศูนย์ไกล่เกลี่ย ดำเนินการให้บุคคลอื่นเหล่านั้น เข้าร่วมในการไกล่เกลี่ยตามระเบียบนี้

ข้อ18. ผู้อำนวยการมีอำนาจแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิ ตามที่ผู้ไกล่เกลี่ยร้องขอ เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริง หรือ ข้อมูลใดๆ หรือให้มาในการไกล่เกลี่ยเพื่อแสดงความคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะ รวมถึงลดจนให้จัดทำรายงานผลการตรวจสอบข้อเท็จจริง หรือข้อมูล ข้อเสนอแนะ หรือความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อใช้เป็นประโยชน์ในการไกล่เกลี่ยก็ได้

การแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิ ให้แต่งตั้งจากผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิของศูนย์ไกล่เกลี่ย เว้นแต่ในกรณีที่คู่พิพาท ได้ตกลงกันแต่งตั้งบุคคลที่ไม่มีชื่ออยู่ในทะเบียนรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีหนังสือยินยอมของบุคคลดังกล่าวมาแสดง ก็ให้ผู้อำนวยการมีอำนาจแต่งตั้งบุคคลนั้นเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

ข้อ19. เมื่อผู้ไกล่เกลี่ยเห็นสมควร ผู้ไกล่เกลี่ยอาจจัดให้มีการขอร่างสัญญาประนีประนอมยอมความให้แก่คู่พิพาทก็ได้ ในกรณีที่การขอร่างสัญญาดังกล่าวมีค่าใช้จ่ายที่คู่พิพาทต้องเป็นผู้จ่าย ผู้ไกล่เกลี่ยจะกระทำได้ต่อเมื่อได้รับความยินยอมจากคู่พิพาททุกฝ่าย และคู่พิพาทตกลงรับผิดชอบในค่าใช้จ่ายนั้นแล้ว

ข้อ20. การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางการเงินให้มีระยะเวลา 45 วัน นับแต่วันแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย แต่ศูนย์ไกล่เกลี่ยอาจขยายระยะเวลาการไกล่เกลี่ยออกไปได้อีกไม่เกิน 2 ครั้ง ครั้งละไม่เกิน 15 วัน นับแต่ระยะเวลาการไกล่เกลี่ยได้สิ้นสุดลง การขยายระยะเวลาให้กระทำได้ต่อเมื่อศูนย์ไกล่เกลี่ย เห็นว่าคู่พิพาทไกล่เกลี่ยจะบรรลุความตกลงในการระงับข้อพิพาทแล้ว

ข้อ21. การติดต่อกันระหว่างคู่พิพาท รวมถึงบรรดาข้อมูลหรือความเห็นหรือข้อเสนอแนะใดๆ ซึ่งได้เปิดเผยหรือแสดงในระหว่างการไกล่เกลี่ยจะไม่สามารถนำมาใช้อ้างอิงในกระบวนการพิจารณาชั้นอนุญาโตตุลาการ หรือ ศาล เว้นแต่คู่พิพาทจะตกลงกันเป็นอย่างอื่น

หมวด 3

การสิ้นสุดแห่งกระบวนการไกล่เกลี่ย

ข้อ22. ในกรณีที่คู่พิพาท สามารถบรรลุข้อตกลง เพื่อระงับข้อพิพาทนั้นได้ ให้ถือว่ากระบวนการไกล่เกลี่ยสิ้นสุดลง และให้ศูนย์ไกล่เกลี่ยดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(1) กรณีที่ข้อพิพาทยังไม่ได้มีการฟ้องร้องต่อศาล ให้ศูนย์ไกล่เกลี่ยอำนวยความสะดวกให้มีการดำเนินการตามข้อตกลง เพื่อระงับข้อพิพาทนั้น

(2) กรณีที่ข้อตกลงนั้นอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาล ให้ศูนย์ไกล่เกลี่ย รายงานผลการไกล่เกลี่ยและข้อตกลงให้ศาลทราบเพื่อดำเนินการต่อไป

ข้อ 23. นอกจากที่กำหนดไว้ในข้อ 22 ในกรณีดังต่อไปนี้ให้ถือว่ากระบวนการไกล่เกลี่ยสิ้นสุดลง

- (1) คู่พิพาทฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ลงนามในข้อตกลงนำข้อพิพาทเข้าสู่การไกล่เกลี่ย
- (2) คู่พิพาทฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งถอนตัวจากการไกล่เกลี่ย
- (3) คู่พิพาทฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่วางเงินประกันค่าใช้จ่ายตามที่กำหนดไว้ในข้อ 39 ภายในเวลาที่กำหนด

(4) ผู้ไกล่เกลี่ยไม่อาจดำเนินการไกล่เกลี่ย ให้เป็นผลสำเร็จได้ภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ตามข้อ 20

(5) ผู้ไกล่เกลี่ยเห็นว่าข้อพิพาทดังกล่าวไม่อาจยุติลงได้ ด้วยวิธีไกล่เกลี่ย

(6) ผู้อำนวยการเห็นว่า ข้อพิพาทดังกล่าวไม่อาจยุติลงได้ด้วยวิธีไกล่เกลี่ย

ข้อ 24. เมื่อกระบวนการไกล่เกลี่ยสิ้นสุดลง ให้ศูนย์ไกล่เกลี่ยแจ้งให้คู่พิพาททุกฝ่าย ทราบ ในกรณีที่ข้อพิพาทนั้น อยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาล ให้ศูนย์ไกล่เกลี่ยแจ้งให้ศาลทราบ ถึงเหตุที่กระบวนการไกล่เกลี่ยสิ้นสุดลงโดยเร็ว

ข้อ 25. ในกรณีที่กระบวนการไกล่เกลี่ยสิ้นสุดลง โดยคู่พิพาทไม่อาจบรรลุความตกลงในการระงับข้อพิพาทได้ ถ้าข้อพิพาทนั้นอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาล ให้ผู้ไกล่เกลี่ยเสนอความเห็นของตนต่อศาลที่พิจารณาคดีนั้นว่า ข้อเสนอในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้หรือการชำระหนี้แนวทางใด ที่มีความเป็นไปได้และเป็นประโยชน์ต่อคู่พิพาทมากที่สุด เพื่อประโยชน์ในการดำเนินกระบวนการพิจารณาของศาลต่อไป

หมวด 4

ผู้ไกล่เกลี่ยและผู้ทรงคุณวุฒิ

ข้อ 26. ให้ศูนย์ไกล่เกลี่ยจัดให้มีการขึ้นทะเบียนรายชื่อผู้ไกล่เกลี่ยและผู้ทรงคุณวุฒิ และปิดประกาศไว้ที่สำนักระงับข้อพิพาท สำนักงานศาลยุติธรรม

การขึ้นทะเบียนผู้ไกล่เกลี่ยและผู้ทรงคุณวุฒิ และการลบชื่อออกจากทะเบียนให้ เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ผู้อำนวยการกำหนด โดยความเห็นชอบของเลขาธิการสำนักงาน ศาลยุติธรรม

ข้อ 27. ทะเบียนรายชื่อผู้ไกล่เกลี่ยและผู้ทรงคุณวุฒิ ให้สิ้นผลเมื่อสิ้นปีปฏิทิน โดยไม่ต้องคำนึงว่า ผู้มีชื่อในทะเบียนได้รับการขึ้นทะเบียนไว้ ณ เวลาใด

เมื่อทะเบียนรายชื่อสิ้นผลลง ให้ศูนย์ไกล่เกลี่ยจัดให้มีการขึ้นทะเบียนใหม่โดยเร็ว

การสิ้นสุดของทะเบียนรายชื่อตามวรรคหนึ่ง ไม่กระทบถึงการแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยและผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้ดำเนินการไปก่อนแล้ว และให้ผู้ได้รับการแต่งตั้งนั้นปฏิบัติหน้าที่ต่อไป กับให้มีสิทธิได้รับค่าใช้จ่ายตามที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้

ข้อ 28. ผู้ไกล่เกลี่ยจะต้อง

- (1) เตรียมการไกล่เกลี่ย
- (2) ผูกพันตามข้อตกลงที่ทำไว้ตามข้อ 10
- (3) ช่วยเหลือสนับสนุนการเจรจาระหว่างคู่พิพาท แนะนำแนวทางไขปัญหาเพื่อการยุติข้อพิพาท
- (4) ไม่ออกความเห็นในลักษณะใดๆ ที่เป็นการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาท เว้นแต่คู่พิพาทจะได้ตกลงกันให้ผู้ไกล่เกลี่ยออกความเห็นเช่นนั้น
- (5) ช่วยเหลือคู่พิพาทในการร่างสัญญาประนีประนอมยอมความ

ข้อ 29. ผู้ไกล่เกลี่ยและผู้ทรงคุณวุฒิ จะต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามระเบียบ รวมทั้งประกาศ ข้อบังคับ จริยธรรม หรือหลักเกณฑ์อย่างใดๆ ที่ออกตามระเบียบนี้ เพื่อให้การไกล่เกลี่ยเป็นไปด้วยความเป็นระเบียบเรียบร้อย โดยคำนึงผลประโยชน์สูงสุดของคู่พิพาท

ข้อ 30. ผู้ไกล่เกลี่ยและผู้ทรงคุณวุฒิไม่ต้องรับผิดชอบคู่พิพาทในการกระทำใดๆ ที่ได้ดำเนินการไปเพื่อการไกล่เกลี่ยและระงับข้อพิพาท เว้นแต่การกระทำหรือละเว้นการกระทำของผู้ไกล่เกลี่ยหรือผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นไปโดยจงใจ ประมาทเลินเล่อ หรือฝ่าฝืนระเบียบนี้ จนเป็นเหตุให้คู่พิพาทเสียหาย

ข้อ 31. ในกรณีดังต่อไปนี้ ให้ผู้ไกล่เกลี่ยหรือผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากหน้าที่

- (1) ผู้ไกล่เกลี่ยหรือผู้ทรงคุณวุฒิได้กระทำการใดๆ ในฐานะเป็นผู้แทนหรือกระทำการใดแทนคู่พิพาท
- (2) ผู้ไกล่เกลี่ยหรือผู้ทรงคุณวุฒิมีส่วนได้เสียหรือเกี่ยวข้องกับคู่พิพาท ฝ่ายใดอันเกี่ยวกับปัญหาที่พิพาทกัน
- (3) เมื่อผู้ไกล่เกลี่ยหรือผู้ทรงคุณวุฒิถูกลบชื่อออกจากทะเบียนรายชื่อ
- (4) เมื่อผู้อำนวยการมีคำสั่งถอดถอนผู้ไกล่เกลี่ย หรือ ผู้ทรงคุณวุฒินั้น เนื่องจากกระทำการบกพร่องต่อหน้าที่ หรือละเลยไม่ปฏิบัติตามหน้าที่

ให้ผู้อำนวยการแต่งตั้งบุคคลอื่นเป็นผู้ไกล่เกลี่ยหรือผู้ทรงคุณวุฒิคนใหม่ เว้นแต่คู่พิพาทจะยินยอมให้ผู้ไกล่เกลี่ยหรือผู้ทรงคุณวุฒินั้น ปฏิบัติหน้าที่ในกระบวนการไกล่เกลี่ยต่อไป ก็ให้ผู้อำนวยการดำเนินการให้เป็นไปตามนั้น

การแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยหรือผู้ทรงคุณวุฒิคนใหม่ตามข้อนี้ อาจดำเนินการในเวลาใดๆ ก่อนกระบวนการไกล่เกลี่ยสิ้นสุดลงก็ได้

หมวด 5

การเก็บรักษาความลับ

ข้อ 32. บุคคลซึ่งเกี่ยวข้องในการ โกล่เกลี่ยตกลงจะเก็บรักษาความลับของคู่พิพาท และจะไม่ใช่ข้อมูลดังต่อไปนี้ ในการดำเนินการทางอนุญาโตตุลาการหรือศาล

- (1) ข้อเท็จจริงใดๆ เกี่ยวกับการดำเนินการเพื่อการ โกล่เกลี่ย
- (2) ความเห็นหรือข้อเสนอใดๆ ซึ่งได้เสนอโดยคู่พิพาทอีกฝ่ายหนึ่ง ใน กระบวนการโกล่เกลี่ย
- (3) ความเห็นหรือข้อเสนอใดๆ ซึ่งได้เสนอโดยผู้โกล่เกลี่ย เว้นแต่เป็นความเห็น ตามข้อ 25

(4) ข้อเท็จจริงที่คู่พิพาทอีกฝ่ายหนึ่งได้ยอมรับหรือปฏิเสธข้อเสนอในการ โกล่เกลี่ย เพื่อยังให้เกิดการประนีประนอมยอมความซึ่งได้เสนอโดยผู้โกล่เกลี่ย

(5) ข้อมูลอื่นใด ที่เกี่ยวข้องกับการ โกล่เกลี่ยรวมถึงสัญญาประนีประนอมยอม ความเว้นแต่กรณีจำเป็น เพื่อประโยชน์แห่งการบังคับตามสัญญาประนีประนอมยอมความนั้นเอง

ข้อ 33. เอกสารใด ไม่ว่าจะอยู่ในรูปของเอกสาร หรือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือ ข้อมูลซึ่ง ใช้หรือ ได้ใช้หรือเกิดขึ้นจากกระบวนการ โกล่เกลี่ย จะไม่สามารถนำไปใช้อ้างอิงในกระบวนการ พิจารณาอื่นใดเกี่ยวกับข้อพิพาทได้

ข้อ 34. คู่พิพาทตกลงที่จะไม่อ้างหรือให้ศาลมีหมายเรียกผู้โกล่เกลี่ย ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้อำนวยการ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ของศูนย์โกล่เกลี่ยที่เข้าร่วมประชุมการ โกล่เกลี่ย ให้เป็นพยานเบิก ความต่อศาลในข้อเท็จจริงที่เป็นเนื้อหาหรือรายละเอียดแห่งการเจรจา ในกระบวนการ โกล่เกลี่ยข้อ พิพาทนั้น

ข้อ 35. คู่พิพาทตกลงที่จะไม่เรียกให้ผู้โกล่เกลี่ย ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้อำนวยการ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ ของศูนย์โกล่เกลี่ยที่เข้าร่วมประชุมการ โกล่เกลี่ย ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา อนุญาโตตุลาการ พยานผู้เชี่ยวชาญ หรือ หน้าที่ใดๆ ที่อาจนำข้อเท็จจริงที่ได้มาจากกระบวนการ โกล่เกลี่ย ไปใช้ในกระบวนการพิจารณาอื่นใด อันเกี่ยวกับข้อพิพาทนั้น

หมวด 6

ค่าใช้จ่าย

ข้อ 36. การจ่ายค่าใช้จ่ายแก่ผู้โกล่เกลี่ยและผู้ทรงคุณวุฒิ ให้จ่ายเฉพาะแก่บุคคลที่มี ชื่ออยู่ในทะเบียนรายชื่อของศูนย์โกล่เกลี่ย หลักเกณฑ์และวิธีการจ่ายให้เป็นไปตามที่เลขาธิการ สำนักงานศาลยุติธรรม กำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม

ค่าใช้จ่ายอื่นใด ที่เกิดขึ้นในกระบวนการ โกล่เกลี่ยนอกเหนือไปจากค่าใช้จ่ายตาม วรรคหนึ่ง ให้คู่พิพาทรับผิดชอบฝ่ายละกึ่งหนึ่ง เว้นแต่คู่พิพาทจะตกลงกันเป็นอย่างอื่น

ข้อ37. ในกรณีที่มีการแต่งตั้งบุคคลที่ไม่มีชื่ออยู่ในทะเบียนรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ ตามความในข้อ 18 วรรคสอง ให้คู่พิพาทรับผิดชอบในค่าใช้จ่ายของผู้ทรงคุณวุฒินั้นฝ่ายละกึ่งหนึ่ง เว้นแต่คู่พิพาทจะตกลงกันเป็นอย่างอื่น

ข้อ38. ในกรณีที่มีการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิ ขึ้นเพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงอันเกี่ยวกับฐานะทางการเงินหรือข้อเท็จจริงใดๆ ที่แสดงความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ เพื่อจัดทำข้อเสนอในการปรับโครงสร้างหรือการชำระหนี้ หรือเพื่อกระทำการใดๆ ที่จะต้องจ่ายค่าใช้จ่ายให้แก่ผู้ทรงคุณวุฒิตามอัตราที่ผู้ทรงคุณวุฒิกำหนด การจ่ายค่าใช้จ่ายให้แก่ผู้ทรงคุณวุฒิในกรณีเช่นว่านี้ ให้จ่ายตามจำนวนที่ผู้ทรงคุณวุฒิกำหนด แต่ไม่เกินอัตราที่เลขานุการสำนักงานศาลยุติธรรม กำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม

ถ้าค่าใช้จ่ายของผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง มีจำนวนสูงกว่าอัตราที่เลขานุการสำนักงานศาลยุติธรรม กำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม คู่พิพาทต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายส่วนที่เกินนั้นฝ่ายละกึ่งหนึ่ง เว้นแต่คู่พิพาทจะตกลงกันเป็นอย่างอื่น

ข้อ39. ก่อนการไต่ถามคดีเริ่มต้น ศูนย์ไต่ถามคดีอาจเรียกให้คู่พิพาทวางเงินประกัน ค่าใช้จ่ายตามจำนวนที่ศูนย์ไต่ถามคดีกำหนดก็ได้

ศูนย์ไต่ถามคดีอาจเรียกให้คู่พิพาท วางเงินประกันค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม ในเวลาใดๆ ก่อนกระบวนการไต่ถามคดีจะสิ้นสุดลงก็ได้

ในกรณีที่คู่พิพาทฝ่ายใด ไม่วางเงินประกัน ภายในเวลาที่ศูนย์ไต่ถามคดีกำหนด ผู้อำนวยการอาจมีคำสั่ง ให้กระบวนการไต่ถามคดีสิ้นสุดลงหรือพักการไต่ถามคดีไว้จนกว่าจะมีการวางเงินประกันค่าใช้จ่ายก็ได้

เมื่อกระบวนการไต่ถามคดีสิ้นสุดลง ให้ศูนย์ไต่ถามคดีจัดทำบัญชีค่าใช้จ่ายและคืนเงินประกันส่วนที่เหลือให้แก่คู่พิพาท

ข้อ40. ในกรณีที่ผู้ไต่ถามคดีดำเนินการไต่ถามคดีเป็นผลสำเร็จ ให้จ่ายค่าตอบแทนพิเศษให้แก่ผู้ไต่ถามคดีตามหลักเกณฑ์ และ วิธีการ ที่เลขานุการสำนักงานศาลยุติธรรมกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม

การไต่ถามคดีให้ถือว่าเป็นผลสำเร็จต่อเมื่อ

(1) ถ้าข้อพิพาททางการเงินนั้น ยังมีได้มีการฟ้องร้องต่อศาล เมื่อคู่พิพาทได้ลงนามในสัญญาประนีประนอมยอมความแล้ว

(2) ถ้าข้อพิพาททางการเงินนั้นอยู่ในระกวางการพิจารณาของศาลใดศาลหนึ่ง หรือหลายศาลเมื่อศาลที่พิจารณาคดีนั้นทุกศาล ได้มีคำพิพากษาตามสัญญาประนีประนอมยอมความแล้ว

ข้อ41. ผู้ทรงคุณวุฒิที่ศาลแต่งตั้งเพื่อประโยชน์ในการไต่ถามคดีข้อพิพาททางการเงิน ตามระเบียบการไต่ถามคดีของศาล เป็นผู้มีรายชื่ออยู่ในทะเบียนของศูนย์ไต่ถามคดี ให้

ผู้ทรงคุณวุฒินั้นมีสิทธิได้รับค่าใช้จ่ายเช่นเดียวกับผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับแต่งตั้งตามระเบียบนั้น
และให้นำหลักเกณฑ์และวิธีการจามระเบียบนี้มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ประกาศ ณ วันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2544

(นายรัชชัย พิทักษ์ผล)

ประธานศาลฎีกา

ประธานกรรมการบริหารศาลยุติธรรม

ภาคผนวก จ

ระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมว่าด้วยการไกล่เกลี่ย เพื่อระงับข้อพิพาท พ.ศ. 2544 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2547)

โดยที่การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท เป็นการระงับข้อพิพาท ที่เป็นประโยชน์ต่อคู่ความ และกระบวนการพิจารณาของศาลยุติธรรมในขณะเดียวกัน เพราะการไกล่เกลี่ยนอกจากจะเป็นผลให้การดำเนินคดีเสร็จสิ้นไปได้โดยความรวดเร็วและประหยัดแล้ว ยังเป็นผลให้ข้อพิพาทระงับลงด้วยความพอใจของคู่ความอันมีส่วนในการรักษาความสัมพันธ์ที่ดีของคู่ความด้วย ประกอบกับปริมาณข้อพิพาทที่เข้าสู่กระบวนการพิจารณาของศาลยุติธรรม เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องอันเป็นผลให้ปริมาณคดีที่ค้างอยู่ในระหว่างการพิจารณาสูงขึ้นเป็นลำดับ การไกล่เกลี่ยจึงเป็นทางเลือกที่สำคัญที่ศาลยุติธรรมต้องนำมาปรับใช้เพื่อประโยชน์ในการระงับข้อพิพาทที่ขึ้นสู่ศาล การส่งเสริมให้มีการใช้วิธีการไกล่เกลี่ยอย่างมีประสิทธิภาพ และ เหมาะสมจำเป็นต้องมีหลักเกณฑ์ และ วิธีการที่เป็นมาตรฐาน ดังนั้น เพื่อให้เกิดความชัดเจนแก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายและเพื่อให้มีหลักเกณฑ์ที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ควรกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท โดยองค์คณะผู้พิพากษาและผู้ประนีประนอม จึงจำเป็นต้องออกระเบียบนี้

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 17(1) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม พ.ศ. 2543 คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม (ก.บ.ศ.) จึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2544”

ข้อ 2. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ 3. ในระเบียบนี้ ถ้าข้อความ มิได้แสดงให้เห็นเป็นอย่างอื่น

“คดี” หมายความว่า คดีแพ่ง หรือ คดีอื่นที่อาจระงับข้อพิพาทได้ด้วยการตกลงกันของคู่ความ

“ผู้รับผิดชอบราชการศาล” หมายความว่า ประธานศาลฎีกา ประธานศาลอุทธรณ์ ประธานศาลอุทธรณ์ภาค อธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้น ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลชั้นต้น และให้หมายความรวมถึง ผู้ที่ได้รับมอบหมายจากบุคคลดังกล่าวให้ดำเนินการตามระเบียบนี้ด้วย

“ผู้ประนีประนอม” หมายความว่า ผู้พิพากษา ข้าราชการศาลยุติธรรม บุคคลหรือคณะบุคคล ที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้ประนีประนอมเพื่อช่วยเหลือศาลในการไกล่เกลี่ยให้คู่ความได้ประนีประนอมกันตามระเบียบนี้

“เลขานุการ” หมายความว่า เลขานุการสำนักงานศาลยุติธรรม

ข้อ 4. ให้เลขานุการเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจตีความและวินิจฉัยปัญหาที่เกิดขึ้น เนื่องจากการใช้บังคับระเบียบนี้

หมวด 1

การไต่ถามโดยองค์คณะผู้พิพากษา

ข้อ 5. องค์คณะผู้พิพากษาย่อมมีอำนาจไต่ถามคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

การดำเนินการอย่างใดๆ ตามระเบียบนี้ ย่อมไม่กระทบต่ออำนาจขององค์คณะผู้พิพากษาในการไต่ถามคดีของตน

หมวด 2

การไต่ถามโดยผู้ประนีประนอม

ส่วนที่ 1

การแต่งตั้งและการพ้นจากหน้าที่ของผู้ประนีประนอม

ข้อ 6. เมื่อมีคดีขึ้นสู่ศาล ผู้รับผิดชอบราชการศาลหรือองค์คณะผู้พิพากษาอาจแต่งตั้งผู้พิพากษา ข้าราชการศาลยุติธรรม หรือบุคคลภายนอกผู้ใดคนหนึ่ง หรือหลายคนเป็นผู้ประนีประนอมเพื่อช่วยเหลือศาล ในการไต่ถามคดีเรื่องใดเรื่องหนึ่งก็ได้ ในกรณีเช่นว่านี้ให้ผู้ประนีประนอม ที่ได้รับการแต่งตั้งนั้น ดำเนินการไต่ถามข้อพิพาทไปตามระเบียบนี้

ข้อ 7. เมื่อผู้รับผิดชอบราชการศาล เห็นสมควร หรือ โดยได้รับแจ้งจากองค์คณะผู้พิพากษาผู้รับผิดชอบราชการศาล อาจแต่งตั้งผู้พิพากษาคณะหนึ่งหรือหลายคนในศาล เป็นผู้ประนีประนอมก็ได้

ในกรณีที่ผู้รับผิดชอบราชการศาล จัดให้มีผู้พิพากษาคณะหนึ่งหรือหลายคน เป็นผู้ประนีประนอมเป็นการเฉพาะในศาลนั้น องค์คณะผู้พิพากษาอาจแต่งตั้งผู้ประนีประนอมตามวิธีการที่ผู้รับผิดชอบราชการศาลกำหนดได้

ผู้รับผิดชอบราชการศาล หรือ องค์คณะผู้พิพากษาอาจแต่งตั้งให้ข้าราชการศาลยุติธรรมคนหนึ่งหรือหลายคนในศาลนั้น เป็นผู้ประนีประนอมก็ได้

ผู้พิพากษาหรือข้าราชการศาลยุติธรรม ที่ได้รับการแต่งตั้ง เป็นผู้ประนีประนอมไม่มีสิทธิได้รับค่าป่วยการและค่าใช้จ่ายตามระเบียบนี้

ข้อ 8. ในกรณีที่กระบวนการไต่ถามคดีสิ้นสุดลง เพราะเหตุตามข้อ 24(1) ผู้พิพากษาที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้ประนีประนอมในคดีนั้น อาจได้รับมอบหมายให้เป็นองค์คณะผู้พิพากษาที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีนั้นก็ได้

ข้อ 9. การแต่งตั้งบุคคลภายนอกคนหนึ่ง หรือ หลายคนเป็นผู้ประนีประนอม ผู้รับผิดชอบราชการศาล หรือ องค์คณะผู้พิพากษาฟังคำวินิจฉัยถึงความเหมาะสมของผู้ประนีประนอม และความพอใจของกลุ่มความทุกฝ่ายเท่าที่ฟังจะกระทำได้ ในกรณีที่ประสงค์จะแต่งตั้งบุคคลที่มีได้ขึ้น ทะเบียนเป็นผู้ประนีประนอม ผู้รับผิดชอบราชการศาลหรือองค์คณะผู้พิพากษาจะแต่งตั้งบุคคลเช่น วนั้นได้ เมื่อคู่ความที่จะต้องเข้าร่วมในกระบวนการไกล่เกลี่ยได้ให้ความยินยอมและตกลงที่จะ รับผิดชอบในค่าใช้จ่ายของบุคคลเช่นวนั้นแล้ว

ข้อ 10. หากการแต่งตั้งผู้ประนีประนอมจะเป็นเหตุให้การพิจารณาคดีไม่ติดต่อกัน หรือ ต้องล่าช้าจนเกินสมควร ศาลอาจสั่งให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาไปพร้อมกับการไกล่เกลี่ยก็ได้ ทั้งนี้ให้คำนึงถึงประโยชน์ของกลุ่มความทุกฝ่ายเป็นสำคัญ

ข้อ 11. เมื่อได้รับการแต่งตั้งแล้ว ผู้ประนีประนอมจะต้องเปิดเผยข้อมูลอันเกี่ยวกับ ส่วนได้เสียหรือความเกี่ยวข้องเป็นส่วนตัวกับคู่ความทุกฝ่ายทราบ โดยทันที

ข้อ 12. ในกรณีดังต่อไปนี้ ให้ผู้ประนีประนอมพ้นจากหน้าที่

(1) เมื่อผู้ประนีประนอมถูกจำหน่ายชื่อออกจากทะเบียนรายชื่อ

(2) ศาลมีคำสั่งถอดถอนผู้ประนีประนอม เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่าผู้ ประนีประนอมนั้น

(ก) กระทำการใดๆ ในฐานะเป็นผู้แทนหรือกระทำการใดแทนคู่ความ

(ข) มีส่วนได้เสียหรือเกี่ยวข้องกับ คู่ความฝ่ายใดอันอาจกระทบกับความ เป็นกลางในการไกล่เกลี่ย

(3) ศาลมีคำสั่งถอดถอนเนื่องจากกระทำการบกพร่องต่อหน้าที่ หรือละเลยไม่ ปฏิบัติตามหน้าที่

ข้อ 13. เมื่อผู้ประนีประนอมพ้นจากหน้าที่แล้ว ศาลอาจมีคำสั่งให้กระบวนการ ไกล่เกลี่ยสิ้นสุดลงหรือแต่งตั้งผู้ประนีประนอมคนใหม่ก็ได้

ในกรณีที่ผู้ประนีประนอมพ้นจากหน้าที่ เพราะเหตุตามข้อ 12 (1) และ (2) ถ้า คู่ความประสงค์จะให้มีการไกล่เกลี่ยต่อไปโดยผู้ประนีประนอมคนเดิม ศาลอาจให้ผู้ประนีประนอม นั้น ดำเนินการไกล่เกลี่ยต่อไปก็ได้

ส่วนที่ 2

กระบวนการไกล่เกลี่ย

ข้อ 14. เมื่อศาลมีคำสั่งแต่งตั้งผู้ประนีประนอมแล้ว การรับส่งเอกสาร สำนวนคดี หรือ การติดต่อใดๆ ระหว่างศาลกับผู้ประนีประนอมให้เป็นไปตามที่ศาลนั้นกำหนด

ข้อ 15. คู่ความที่เป็นบุคคลธรรมดา เข้าร่วมประชุมการไกล่เกลี่ยด้วยตนเอง ทั้งนี้ อาจแต่งตั้งผู้แทนเข้าร่วมประชุมด้วยก็ได้

ถ้าคู่ความเป็นนิติบุคคล คู่ความนั้นอาจแต่งตั้งผู้แทนที่มีอำนาจ คัดสินใจเข้าร่วมประชุมการแต่งตั้ง ให้กระทำเป็นหนังสือยื่นต่อผู้ประนีประนอม

ข้อ 16. ก่อนเริ่มการไกล่เกลี่ย ให้ผู้ประนีประนอมจัดให้คู่ความลงลายมือชื่อตกลงเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยและยอมรับที่จะปฏิบัติตามระเบียบนี้ เป็นลายลักษณ์อักษร

ข้อ 17. ผู้ประนีประนอมอาจหารือกับคู่ความ เพื่อพิจารณากำหนดขั้นตอนหรือแนวทางในการดำเนินการไกล่เกลี่ยก่อนเริ่มต้นกระบวนการไกล่เกลี่ยก็ได้

ข้อ 18. เพื่อประโยชน์ในการไกล่เกลี่ย ผู้ประนีประนอมอาจให้คู่ความเสนอข้อเท็จจริง หรือ ข้อมูลเบื้องต้นแห่งข้อพิพาท ตลอดจนขอเสนอในการระงับข้อพิพาทต่อผู้ประนีประนอม หรืออาจเสนอให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลดังกล่าว ระหว่างคู่ความก็ได้

คู่ความอาจขอให้ผู้ประนีประนอมดำเนินการตามความ ในวรรคก่อนก็ได้ ในกรณีเช่นว่านี้ ผู้ประนีประนอมจะจัดให้มีการดำเนินการตามที่คู่ความขอหรือไม่ก็ได้

ข้อ 19. การไกล่เกลี่ยจะกระทำด้วยวิธีใด ณ วันเวลา และสถานที่ใด ให้เป็นไปตามที่ผู้ประนีประนอมกำหนด แต่ผู้ประนีประนอมจะต้องแจ้งให้คู่ความทุกฝ่ายทราบถึงการดำเนินการไกล่เกลี่ยที่คู่ความฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด มิได้เข้าร่วมให้คู่ความฝ่ายนั้นทราบด้วย

ข้อ 20. ในการไกล่เกลี่ยต่อหน้าคู่ความ ถ้าผู้ประนีประนอมเห็นเป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการไกล่เกลี่ย ผู้ประนีประนอมอาจอนุญาตให้เฉพาะแต่ตัวคู่ความทั้งสองฝ่าย หรือเพียงแต่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอยู่ในการประชุมการไกล่เกลี่ยก็ได้

ความในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับแก่ผู้แทน ผู้รับมอบอำนาจ ที่ปรึกษาของคู่ความ หรือนุคคลใดบุคคลหนึ่งซึ่งผู้ประนีประนอมอนุญาตให้เข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยด้วย

ข้อ 21. กระบวนการไกล่เกลี่ยให้ดำเนินการเป็นความลับ โดยไม่มีการบันทึกรายละเอียดของการไกล่เกลี่ยไว้ ไม่ว่าบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร หรือบันทึกในรูปแบบของการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อทางเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่น เว้นแต่คู่ความจะตกลงกันให้บันทึกการดำเนินการไกล่เกลี่ยทั้งหมดหรือส่วนใดส่วนหนึ่ง โดยคู่ความเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายก็ได้

ข้อ 22. เมื่อผู้ประนีประนอมเห็นสมควร ผู้ประนีประนอมอาจจัดให้มีการยกวางสัญญาประนีประนอมยอมความ ให้แก่คู่ความก็ได้ ในกรณีที่การยกวางสัญญาดังกล่าวมีค่าใช้จ่ายที่คู่ความต้องเป็นผู้จ่าย ผู้ประนีประนอมจะกระทำได้ต่อเมื่อได้รับความยินยอมจากคู่ความทุกฝ่าย และคู่ความตกลงรับผิดชอบในค่าใช้จ่ายนั้นแล้ว

ข้อ 23. ผู้ประนีประนอมจะต้องดำเนินการไกล่เกลี่ย ให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่ผู้แต่งตั้งกำหนด เมื่อเห็นสมควรหรือผู้ประนีประนอมร้องขอ ผู้แต่งตั้งอาจขยายระยะเวลาในการดำเนินการไกล่เกลี่ย ออกไปอีกก็ได้ ถ้าเห็นว่าคู่ความใกล้จะบรรลุความตกลงในการระงับข้อพิพาทแล้ว

หากผู้ประนีประนอมเห็นว่า คู่ความฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด ดำเนินการไต่ถามโดยมี ลักษณะประวิงคดีให้ชักช้า ให้ผู้ประนีประนอมรายงานให้ผู้แต่งตั้งทราบโดยเร็ว

ส่วนที่ 3

การสิ้นสุดแห่งกระบวนการไต่ถาม

ข้อ 24. ในกรณีดังต่อไปนี้ ให้ถือว่ากระบวนการไต่ถามสิ้นสุดลง

(1) คู่ความสามารถรับข้อพิพาทได้ด้วยการถอนฟ้อง หรือขอให้ศาลมีคำพิพากษาสัญญาประนีประนอมยอมความ

(2) คู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งถอนตัวจากการไต่ถาม

(3) ผู้ประนีประนอมไม่อาจดำเนินการไต่ถามให้เป็นผลสำเร็จได้ภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้

(4) ผู้ประนีประนอมเห็นว่า ข้อพิพาทดังกล่าวไม่อาจยุติลงได้ ด้วยวิธีการไต่ถาม

(5) ศาลเห็นว่าข้อพิพาท ดังกล่าวไม่อาจยุติลงได้ ด้วยวิธีการไต่ถาม หรือการไต่ถามไม่เป็นประโยชน์แก่การดำเนินคดีอีกต่อไป

ข้อ 25. เมื่อกระบวนการไต่ถามสิ้นสุดลง ให้ผู้ประนีประนอมแจ้งผลของการไต่ถามให้ศาลทราบเพื่อดำเนินการต่อไปโดยเร็ว

ในกรณีที่คู่ความตกลงรับข้อพิพาทเพียงบางส่วน หรือตกลงรับข้อเท็จจริงบางประการ และยินยอมให้นำข้อตกลงเช่นนั้น ไปใช้อ้างอิงในกระบวนการพิจารณาของศาลได้ ก็ให้ผู้ประนีประนอมจัดทำบันทึกข้อตกลงและแจ้งให้ศาลทราบด้วย

ส่วนที่ 4

การเก็บรักษาความลับ

ข้อ 26. เว้นแต่คู่ความจะตกลงกันเป็นอย่างอื่น คู่ความและบุคคลที่เกี่ยวข้องตกลงที่จะเก็บรักษาความลับของข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในกระบวนการไต่ถาม และตกลงที่จะไม่นำข้อเท็จจริง และการดำเนินการในการไต่ถาม ไปใช้เป็นพยานหลักฐาน ในการดำเนินกระบวนการพิจารณาใดๆ ของศาล ไม่ว่าในจำนวนคดีที่ทำการไต่ถามหรือคดีอื่น หรือในกระบวนการพิจารณาชั้นอนุญาโตตุลาการ

ข้อเท็จจริงตามวรรคหนึ่ง ให้หมายรวมถึง การติดต่อระหว่างคู่ความ หรือข้อเท็จจริงใดๆ เกี่ยวกับการดำเนินการไต่ถาม ข้อเท็จจริงที่เป็นเนื้อหาหรือรายละเอียดแห่งการเจรจาตกลงในกระบวนการไต่ถาม ข้อเท็จจริงที่คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งได้ยอมรับหรือปฏิเสธในกระบวนการไต่ถาม ความเห็นหรือข้อเสนอใดๆ ซึ่งได้เสนอโดยคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งในกระบวนการไต่ถาม ความเห็นหรือข้อเสนอใดๆ ซึ่งได้เสนอโดยผู้ประนีประนอม

ส่วนที่ 5

การขึ้นทะเบียนผู้ประนีประนอม

ข้อ 27. ให้เลขาธิการจัดให้มีทะเบียนผู้ประนีประนอมขึ้น โดยให้คำนึงถึงความจำเป็นและความต้องการของศาล และแจ้งให้ศาลต่างๆ ทราบ

ข้อ 28. ผู้ขอขึ้นทะเบียนผู้ประนีประนอมจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจ หรือประสบการณ์ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท และต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(1) เป็นผู้มีความรู้ในสาขาวิชาต่างๆ เช่น วิทยาศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ นิติศาสตร์ สังคมศาสตร์ เป็นต้น

(2) มีอายุไม่ต่ำกว่า ยี่สิบห้าปีบริบูรณ์

(3) ไม่เป็นข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม

(4) ไม่เป็นผู้มีประวัติเสื่อมเสีย

(5) ไม่เป็นบุคคลที่ศาล มีคำสั่งเป็นคนที่ไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ

(6) ไม่เคยได้รับโทษจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท หรือ ความผิดลหุโทษ

ข้อ 29. ให้ทะเบียนผู้ประนีประนอมสิ้นผลลงทุกสองปี นับแต่วันจัดทำทะเบียน โดยไม่ต้องคำนึงว่าผู้มีชื่อในทะเบียนได้รับการขึ้นทะเบียนไว้ ณ เวลาใด

ในการจัดทำทะเบียนครั้งแรก ถ้าวันสิ้นผลตามวรรคหนึ่ง ไม่ตรงกับวันสิ้นปีให้ถือเอาวันสิ้นปีแห่งปีปฏิทินนั้น เป็นวันสิ้นผล

การสิ้นผลของทะเบียนรายชื่อ ไม่กระทบถึงการแต่งตั้งผู้ประนีประนอมที่ได้ดำเนินการไปก่อนแล้ว และให้ผู้ได้รับการแต่งตั้งนั้น ปฏิบัติหน้าที่ต่อไป กับให้มีสิทธิได้รับค่าใช้จ่ายตามที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้

ข้อ 30. เมื่อทะเบียนผู้ประนีประนอมสิ้นผลลง ให้เลขาธิการจัดทำทะเบียนใหม่ทันที ทั้งนี้ ให้นำความในข้อ 27 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ 31. ให้เลขาธิการจำหน่ายชื่อ ผู้ประนีประนอมออกจากทะเบียน เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงต่อไปนี้

(1) ตาย

(2) ลาออก

(3) ขาดคุณสมบัติ หรือ มีลักษณะต้องห้ามตามข้อ 28

(4) ศาลมีคำสั่งถอดถอนตามข้อ 12 (3) หรือปรากฏข้อเท็จจริงว่าผู้ประนีประนอมประพฤติไม่เหมาะสม กระทำหรือละเว้นกระทำการตามหน้าที่ ของผู้ประนีประนอมโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อจนเป็นเหตุให้คู่ความเสียหาย

ข้อ 32. ผู้ประนีประนอมจะต้อง

(1) เตรียมการไกล่เกลี่ย

(2) ช่วยเหลือสนับสนุนการเจรจาหว่านคู่ความ แนะนำแนวทางแก้ปัญหาเพื่อการยุติข้อพิพาท

(3) ไม่ออกความเห็นในลักษณะใดๆ ที่เป็นการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาท เว้นแต่คู่ความจะได้ตกลงกันให้ผู้ประนีประนอมออกความเห็นเช่นนั้น

(4) ไม่ข่มขู่ บังคับ หรือใช้อิทธิพลในทางใดๆ อันอาจกระทบกระเทือนต่อความสมัครใจในการระงับข้อพิพาทของคู่ความ

ข้อ 33. ผู้ประนีประนอมจะต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามระเบียบ รวมทั้งประกาศ ข้อบังคับ จริยธรรม หรือ หลักเกณฑ์อย่างใดๆ ที่ออกตามระเบียบนี้ เพื่อให้การไกล่เกลี่ยเป็นไปด้วยความเรียบร้อย โดยคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดของคู่ความ

ข้อ 34. ผู้ประนีประนอมไม่ต้องรับผิดชอบคู่ความในการกระทำใดๆ ที่ได้ดำเนินการไปเพื่อการไกล่เกลี่ย และ ระงับข้อพิพาท เว้นแต่การกระทำ หรือ ละเว้นการกระทำ ของผู้ประนีประนอมเป็นการจงใจ หรือ ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง จนเป็นเหตุให้คู่ความเสียหาย

ส่วนที่ 6

ค่าป่วยการและค่าใช้จ่าย

ข้อ 35. ผู้ประนีประนอมที่ได้รับการแต่งตั้งจากทะเบียนผู้ประนีประนอม ย่อมมีสิทธิได้รับค่าป่วยการและค่าใช้จ่ายตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่เลขาธิการกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริการศาลยุติธรรม

ข้อ 36. ในกรณีที่มีการแต่งตั้งบุคคลที่ไม่มีชื่ออยู่ในทะเบียนเป็นผู้ประนีประนอมให้คู่ความ รับผิดชอบในค่าใช้จ่ายและค่าป่วยการของผู้ประนีประนอมฝ่ายละกึ่งหนึ่ง เว้นแต่คู่ความจะตกลงกันเป็นอย่างอื่น

ข้อ 37. ในกรณีที่ผู้ประนีประนอมเห็นว่า จะต้องว่าจ้างบุคคลภายนอกให้ดำเนินการอย่างใดๆ อันเป็นประโยชน์แก่การไกล่เกลี่ยให้ผู้ประนีประนอมดำเนินการเช่นนั้น ได้ต่อเมื่อคู่ความตกลงที่จะรับผิดชอบในค่าใช้จ่ายดังกล่าวแล้ว

ประกาศ ณ วันที่ 23 สิงหาคม พ.ศ. 2544

(นายธวัชชัย พิทักษ์ผล)

ประธานกรรมการบริหารศาลยุติธรรม

**ระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม
ว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2547**

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2544 เพื่อให้ได้ผู้ไกล่เกลี่ยที่ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นผู้มีความรู้ความสามารถมีประสบการณ์เป็นที่ยอมรับและเชื่อถือ ทำให้การไกล่เกลี่ยมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 17 (1) และ (7) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม พ.ศ. 2543 คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม (ก.บ.ศ.) จึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2547”

ข้อ 2. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ 3. ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “ข้าราชการฝ่ายศาลยุติธรรม” ระหว่างบทนิยาม คำว่า “ผู้ประนีประนอม” และคำว่า “เลขาธิการ” ในข้อ 3. แห่งระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2544 ดังต่อไปนี้

“ข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม” หมายความว่า ข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. 2543 ”

ข้อ 4. ให้ยกเลิกความในวรรคท้ายของข้อ 7. แห่งระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2544 และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“ข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมและลูกจ้างของสำนักงานศาลยุติธรรมที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้ประนีประนอม ไม่มีสิทธิได้รับค่าป่วยการและค่าใช้จ่ายตามระเบียบนี้”

ข้อ 5. ให้ยกเลิกความในวรรคท้ายของข้อ 28. แห่งระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2544 และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“ข้อ 28 ผู้ขอขึ้นทะเบียน ผู้ประนีประนอมจะต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(1) เป็นผู้สำเร็จการศึกษา ไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี และมีประสบการณ์ในการทำงาน ไม่น้อยกว่า 5 ปี หรือเป็นผู้มีประสบการณ์ในการทำงานในสาขาต่างๆ อันจะเป็นประโยชน์แก่การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ไม่น้อยกว่า 10 ปี

(2) เป็นผู้ผ่านการอบรมหลักสูตรเทคนิคหรือวิธีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ที่สำนักงานศาลยุติธรรมจัด หรือหลักสูตรในลักษณะเดียวกันที่สถาบันอื่นจัด โดยสำนักงานศาล

ยุติธรรมให้มีการรับรอง และมีประสบการณ์ปฏิบัติงานด้านการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในศาล หรือ ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท สำนักกระงับข้อพิพาทมาไม่น้อยกว่า 10 คดี

(3) มีอายุไม่ต่ำกว่า ยี่สิบห้าปีบริบูรณ์

(4) ไม่เป็นข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม

(5) ไม่เป็นผู้มีประวัติเสื่อมเสีย

(6) ไม่เป็นบุคคลที่ศาลมีคำสั่งเป็นคนที่ไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ

(7) ไม่เคยได้รับโทษจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ”

ข้อ 6. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ 28/1 แห่งระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2544

“ข้อ 28/1 ให้ผู้รับผิดชอบราชการศาล เสนอรายชื่อบุคคลที่มีคุณสมบัติตามข้อ 28 ซึ่งประสงค์จะขอขึ้นทะเบียนตามแบบที่กำหนดต่อเลขาธิการ พร้อมด้วยหลักฐานดังต่อไปนี้

(1) สำเนาทะเบียนบ้าน

(2) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน หรือ สำเนาบัตรข้าราชการ

(3) สำเนาแสดงคุณวุฒิ

(4) สำเนาหลักฐานรับรองการผ่านการอบรมและผลงานการปฏิบัติงาน ตามข้อ

28(2)

(5) หนังสือยินยอมของบุคคลที่ได้รับการเสนอชื่อ

ให้ผู้อำนวยการสำนักกระงับข้อพิพาท สำนักงานศาลยุติธรรม ตรวจสอบเอกสารต่างๆ แล้วทำความเห็นเบื้องต้นเสนอเลขาธิการ”

ข้อ 7. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ 28/2 แห่งระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2544

“ข้อ 28/2 ในการเสนอรายชื่อ เพื่อขึ้นทะเบียนตามข้อ 28/1 ให้ดำเนินการภายในเดือนตุลาคมของปีก่อนขึ้นทะเบียน เว้นแต่เป็นการขึ้นทะเบียนครั้งแรก หรือการเพิ่มรายชื่อผู้ขึ้นทะเบียน

ผู้รับผิดชอบราชการศาล อาจเสนอชื่อบุคคลที่พ้นจากทะเบียน เพราะเหตุทะเบียนสิ้นผลลงเป็นผู้ประนีประนอมก็ได้ โดยไม่ต้องยื่นหลักฐานตามข้อ 28/1 เว้นแต่หนังสือยินยอมของผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อ”

ข้อ 8. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสี่ของข้อ 29 แห่งระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ว่าด้วยการไต่ถามข้อพิพาท พ.ศ. 2544

“ก่อนทะเบียนสิ้นผลลง เลขธิการอาจพิจารณาเพิ่มรายชื่อขึ้นทะเบียนอีกก็ได้ หากมีความจำเป็นและเป็นความต้องการของศาลที่ยังไม่มีผู้ประนีประนอมที่ขึ้นทะเบียนปฏิบัติงานในศาลนั้น หรือ มีแต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้”

ประกาศ ณ วันที่ 14 กรกฎาคม 2547

(นายอรรถนิติ ดิษฐอำนาจ)

ประธานกรรมการบริหารศาลยุติธรรม

ภาคผนวก จ

หนังสือเชิญชวนเข้าสู่การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ศาลแขวงตลิ่งชัน

หนังสือเชิญชวนเข้าสู่การไกล่เกลี่ยประนอมข้อพิพาท

ด้วยโจทก์ยื่นฟ้องท่านเป็นจำเลยต่อศาลแขวงตลิ่งชัน ตามหมายเรียกและสำเนาคำฟ้องที่ได้ส่งมาพร้อมนี้ ศาลจะต้องดำเนินกระบวนการพิจารณาและพิพากษาคดีตามกฎหมายต่อไป

เนื่องจากศาลจัดให้มีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก่อนมีการสืบพยาน โดยมีคนกลางช่วยไกล่เกลี่ยให้ท่านและโจทก์สามารถตกลงยุติคดี การไกล่เกลี่ยจะช่วยประหยัดเวลา และค่าใช้จ่ายของท่านในการดำเนินคดี ช่วยให้ท่านและโจทก์หาทางยุติคดีโดยทำข้อตกลงประนีประนอมยอมความที่ทั้งสองฝ่ายยอมรับได้หรือตกลงถอนฟ้อง ซึ่งจะทำให้ทั้งสองฝ่ายยังคงรักษาความสัมพันธ์ต่อไปได้

ศาลแขวงตลิ่งชันมีผู้ประนอมข้อพิพาท ซึ่งได้อบรมความรู้ ความสามารถและขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประนีประนอมของสำนักงานศาลยุติธรรม ท่านจึงมั่นใจได้ว่า ผู้ประนอมข้อพิพาทเป็นบุคคลที่เชื่อถือได้ มีความเป็นกลาง และรักษาผลประโยชน์ของคู่กรณีทั้งสองฝ่าย

คดีนี้มีแนวโน้มว่าข้อพิพาท มีทางตกลงประนีประนอมกันได้ ดังนั้น หากท่านประสงค์จะให้ศาลไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในคดีนี้ ขอให้ท่านแจ้งความประสงค์ให้ศาลทราบ โดยติดต่อศูนย์ไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาทประจำศาลแขวงตลิ่งชัน ถนนบรมราชชนนี แขวงฉิมพลี เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร 10170 โทรศัพท์ 0-2448-6399 ต่อ 207, 0-2448-6417 ต่อ 207, 0-2448-7140 ต่อ 207 โทรสาร 0-2448-6841 ต่อ 210 หรือกรอกแบบตอบรับที่แนวมานี้ส่งทางไปรษณีย์ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ศาลแขวงตลิ่งชันจะนัดหมายวัน เวลาไกล่เกลี่ยให้คู่กรณีทุกฝ่ายทราบ และทำการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทให้ โดยท่านไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใดๆทั้งสิ้น

หากท่านประสงค์จะต่อสู้คดี ท่านมีหน้าที่ต้องมาศาลในวันเวลา นัดตามที่ระบุไว้ในหมายเรียกและสำเนาคำฟ้อง เพื่อให้การต่อสู้คดี และ ยื่นบัญชีระบุนพยานที่จะนำสืบ รวมทั้งจัดหาทนายความมาให้พร้อมในวันนัด มิฉะนั้นท่านอาจเสียสิทธิในการต่อสู้คดี

ศูนย์ไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาท

ศาลแขวงตลิ่งชัน

หนังสือเชิญชวนเข้าสู่การไกล่เกลี่ยประนอมข้อพิพาท

คดี.....หมายเลขคำที่...../25.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.25.....

ระหว่าง { ..... โจทก์
..... จำเลย

ด้วยคดีนี้ ศาลนัดไกล่เกลี่ยวันที่.....เวลา.....นาฬิกา ศาลจะต้องสืบพยานหลักฐาน และ พิพากษาคดีตามกฎหมายต่อไป

เนื่องจาก ศาลเห็นว่าข้อพิพาทในคดีมีทางตกลงประนีประนอมกันได้ โดยการไกล่เกลี่ย สามารถทำให้คดียุติลงซึ่งจะประหยัดเวลา และค่าใช้จ่ายของท่านได้ จึงขอเรียนเชิญท่านไปศาล เพื่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท โดยศาลมีผู้ประนีประนอมข้อพิพาท ซึ่งได้อบรมความรู้ ความสามารถ และขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประนีประนอมของสำนักงานศาลยุติธรรม ท่านจึงมั่นใจได้ว่า ผู้ประนอมข้อพิพาท เป็นบุคคลที่ได้รับความเชื่อถือได้ มีความเป็นกลาง และ รักษาผลประโยชน์ของกลุ่มทุกฝ่าย โดยท่านไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆทั้งสิ้น

จึงเรียนเชิญท่าน ไปศาลตามวัน เวลาดังกล่าวข้างต้น หากท่านมีข้อสงสัย โปรดติดต่อศูนย์ไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาทประจำศาลแขวงตลิ่งชัน ถนนบรมราชชนนี แขวงฉิมพลี เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร 10170 โทรศัพท์ 0-2448-6399 ต่อ 207, 0-2448-6417 ต่อ 207, 0-2448-7140 ต่อ 207 โทรสาร 0-2448-6841 ต่อ 210

ศูนย์ไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาท
ศาลแขวงตลิ่งชัน

หมายเหตุ โปรดนำหนังสือฉบับนี้ไปศาลด้วย

หนังสือเชิญชวนเข้าสู่การไกล่เกลี่ยประนอมข้อพิพาท

คดี.....หมายเลขดำที่...../25.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.25.....

ระหว่าง { ..... โจทก์
..... จำเลย

ด้วยคดีนี้ ศาลนัดสืบพยาน โจทก์วันที่.....เวลา.....นาฬิกา ศาลจะต้องสืบพยานหลักฐาน และ พิพากษาคดีตามกฎหมายต่อไป

เนื่องจาก ศาลเห็นว่าข้อพิพาทในคดีมีทางตกลงประนีประนอมกันได้ โดยการไกล่เกลี่ย สามารถทำให้คดียุติลงซึ่งจะประหยัดเวลา และค่าใช้จ่ายของท่านได้ จึงขอเรียนเชิญท่านไปศาล เพื่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท โดยศาลมีผู้ประนีประนอมข้อพิพาท ซึ่งได้อบรมความรู้ ความสามารถ และขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประนีประนอมของสำนักงานศาลยุติธรรม ท่านจึงมั่นใจได้ว่า ผู้ประนอมข้อพิพาท เป็นบุคคลที่ได้รับความเชื่อถือได้ มีความเป็นกลาง และ รักษาผลประโยชน์ของคู่กรณีทุกฝ่าย หากท่านประสงค์จะให้ศาลไกล่เกลี่ยข้อพิพาท โปรดติดต่อศูนย์ไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาทประจำศาลแขวงตลิ่งชัน ถนนบรมราชชนนี แขวงฉิมพลี เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร 10170 โทรศัพท์ 0-2448-6399 ต่อ 207, 0-2448-6417 ต่อ 207, 0-2448-7140 ต่อ 207 โทรสาร 0-2448-6841 ต่อ 210 ศาลจะนัดหมายวันเวลาไกล่เกลี่ยให้คู่ความทุกฝ่ายทราบและทำการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท โดยท่านไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆทั้งสิ้น

ศูนย์ไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาท
ศาลแขวงตลิ่งชัน

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายจตุรนต์ จันทะนะ เกิดเมื่อวันที่ 25 มีนาคม พ.ศ. 2522 ที่ จังหวัดน่าน จบการศึกษา นิติศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับสอง) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ ปี พ.ศ. 2543 และ เนติบัณฑิตไทย จาก สำนักอบรมและศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา เมื่อ ปี พ.ศ. 2547 (สมัยที่ 57) ปัจจุบัน ทำงาน ในตำแหน่ง พนักงานประνομหนี่ ประจำฝ่ายประνομหนี่ต่างจังหวัด ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่ สีลม